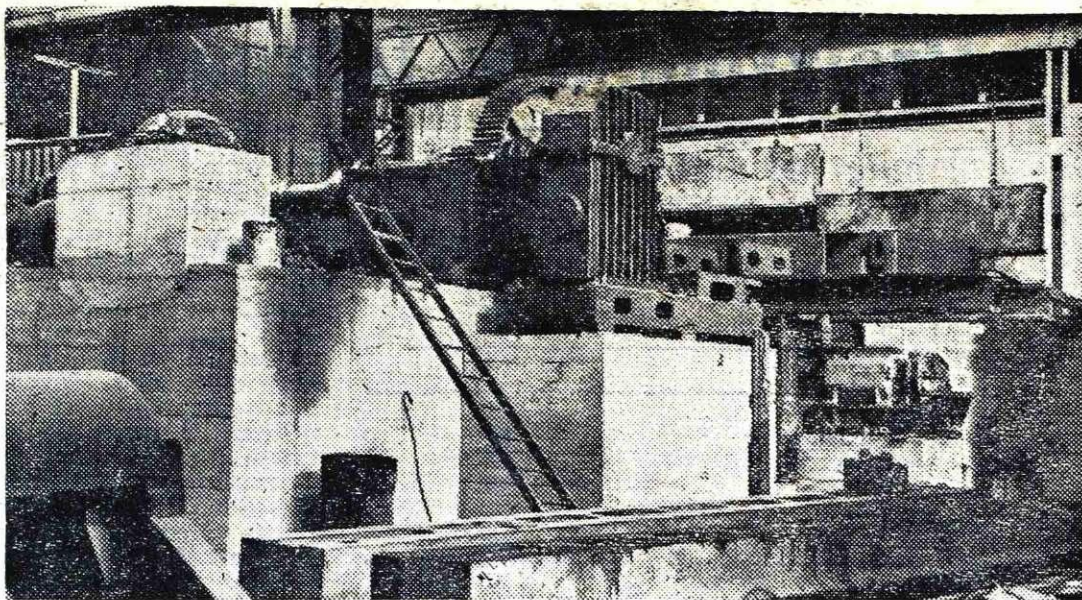

Del potisne peči v novi valjarni Bela

ŽELEZAR

JESENICE, 19. marca 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 11

25. seja UO

V ponedeljek, 14. marca, je bila 25. redna seja upravnega odbora. Na tej seji so člani razpravljali predvsem o poročilu glavnega direktorja o službenih potovanjih v inozemstvo v drugem polletju preteklega leta. Poročilo navaja, da je v drugem polletju preteklega leta službeno potovalo v inozemstvo 75 sodelavcev, da so bili ti na poti skupaj 577 dni in da je to veljalo našo železarno 14.049.673 starih dinarjev. V ta potovanja je vključeno tudi potovanje 43-članske delegacije, ki je v jeseni preteklega leta obiskala nekatere češkoslovaške železarne, zato je število sodelavcev, ki so potovali, večje kot običajno.

Poročilo analizira vsako potovanje posebej in ugotavlja, da so bila prav vsa potovanja uspešna. Člani upravnega odbora so se s poročilom strinjali in sklenili, da ga predložijo tudi delavskemu svetu železarne.

V nadaljevanju se je so razpravljali še o nekaterih tekočih vprašanjih in problemih. V tem delu se je so razpravljali o formiranju mase osebnih dohodkov v martinarni in OTK. Imenovali so zastopnika železarne v Ljubljani. Razpravljali so o podaljšanju delovnega razmerja tistim sodelavcem, ki so že upokojeni, pa želijo še naprej delati, potrdili so predračun tednika »Železar« za leto 1966 in še o nekaterih manj važnih vprašanjih.

Glede podaljšanja delovnega razmerja sodelavcem, ki so že upokojeni, pa še želijo delati, so ponovno izrazili mnenje in stališče, da bodo odobrili podaljšanje delovnega razmerja le tistim sodelavcem, ki so neobhodno potrebni za železarno, bodisi zato, ker ni usposobljenega namestnika, bodisi zato, ker je predvidena zaradi novih naprav ukinitve delovnega mesta, ki ga trenutno zaseda upokojen sodelavec. V nobe (nadaljevanje na 3. strani)

Okvara elektromotorja v valjarni 1300

V ponedeljek, 14. marca, se je na nočni izmeni pokvaril pogonski 600 kW elektromotor na trilo ogrodju v valjarni tanke pločevine na Javorniku. Zaradi te okvare so lahko valjali le na obeh duo ogrojdih, dokler so imeli na razpolago ustrezen vložek, nato pa so morali progo ustaviti in počakati, dokler ni bil motor popravljen in spet vgrajen.

Pripomnimo naj še, da imajo originalni pogonski elektromotor že več mesecev v popravilu v tovarni »Rade Končar« v Zagrebu, kjer pa vedno znova podaljšujejo roke za popravilo kljub številnim urgencam in težavam v proizvodnji tanke pločevine.

- or

Zastoj na plavžu št. 1

V torek, 8. marca, ob 12.05 uri je prišlo na peči št. 1 do prodora grodja, ki je povzročil zastoj proizvodnje za dva dni. Prodor je nastal pol ure po normalnem izlivu in je bila peč še skoraj prazna. Dežurni instalater ni opazil v tem času nobenih kritičnih znakov na plašču peči. Tekoči grodelj je nenadoma udaril iz peči desno od normalne prehodne odprtine na mestu, kjer je hlajenje že po okstrukciji peči kritično. Prerezal je plašč peči s pripadajočim žlebom za hladilno vodo. Pri tem je zalil odtočno cev in eno baterijo hladilnega sistema dna peči z razdelilecem. Grodelj je stekel pod delovni podest in zalil še kretnico ozkega tira za dovoz v jeklarno. Ker je prišel grodelj pri tem v stik z vodo, je nastalo nekaj močnih eksplozij, ki so odkrile kanale pod delovnim podestom plavža, vendar k sreči ni bil nihče poškodovan.

Nastala škoda je precejšnja, vendar bi bila lahko še mnogo večja, če bi prišlo do prodora pri polni peči, neposredno pred normalnim izlivom in bi stekel pod peč ves

grodelj preko proge v kanale za hladilno vodo, kar bi imelo hude posledice. Ta prodor dokazuje, kako zelo je izrabljena obloga spodnjega dela peči in kako zelo je potrebno generalno popravilo, ki je predvideno jeseni letos.

Takoj, ko smo ustavili peč, smo začeli s popravilom. Plavžarji so očistili delovni prostor okoli in pod pečo ter pripravili prehodno odprtino za popravilo. Skupine vzdrževalcev so organizirano pristopile k obnovi pregorelih in deformiranih delov peči. Vsa popravila so bila opravljena v izredno kratkem času in je peč zastala v celoti le 49 ur, kar je sedaj najkrajši čas popravila tako težke deformacije.

Pri popravilu so sodelovali poleg plavžarjev še delavci montaže, konstrukcijske in instalacijske delavnice, centralnih vzdrževalnih delavnic in zidarska skupina »Vatrostalne«. Vsi so se zelo potrudili in smo zaradi tega izgubili le 440 ton grodja, kar je sorazmerno malo in zaslužio za svoje prizadevanje ter trud javno pohvalo.

G.

Lani 632 str. Železarja

Na 25. seji je upravni odbor železarne razpravljal tudi o poročilu o izdajanju »Železarja« v preteklem letu in proračunu »Železarja« za letošnje leto.

Lani smo izdali 51 števk »Železarja« skupno na 632 straneh, ali povprečno vsako številko na 12 straneh. Povprečna naklada je bila skoraj 8.400 izvodov, ker namreč »Železarja« razdeljujemo tudi številnim upokojemcem naše železarne. Skupni stroški za izdajanje »Železarja« so znašali lani 176.474,69 N din, to je nekaj več kot smo planirali, ker smo izdali ob 30-letnici stavke, 20-letnici osvoboditve in 15-letnici samoupravljanja posebno slavnostno številko, za katero smo naročili tudi poseben precej dražji papir.

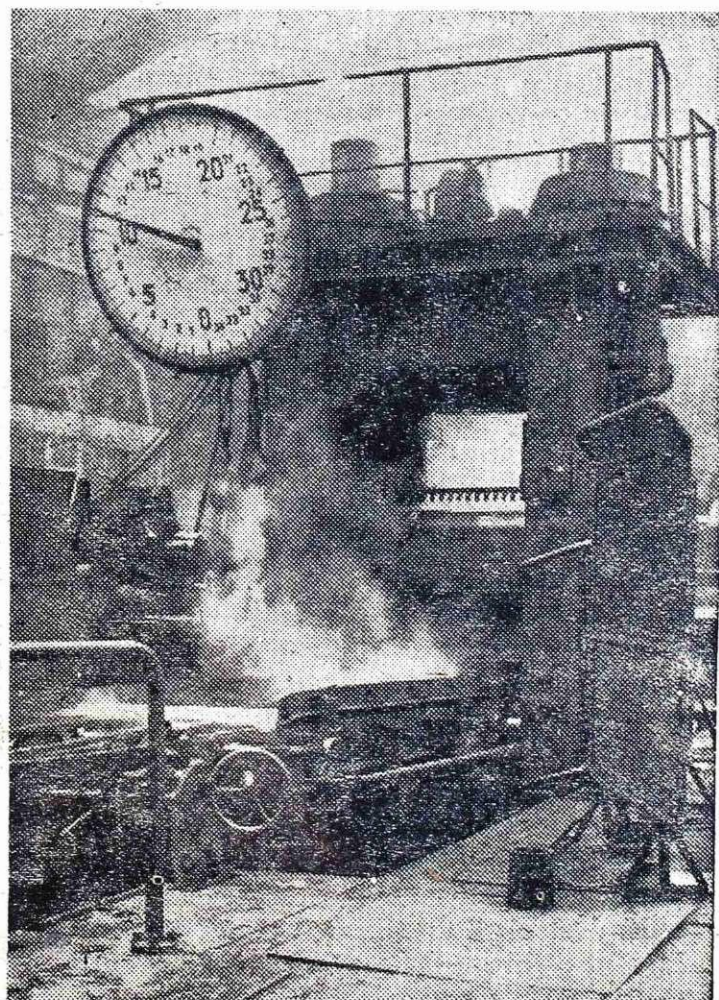
Tudi za letos predvidevamo, da bo »Železar« izhajal povprečno na 12 straneh, stroški pa bodo nekoliko večji in sicer po planu 190.000 N din, predvsem zaradi splošnega povečanja cen. Upravni odbor je tudi potrdil povečanje honorarjev od sedanjih 11 do 15 dinarjev na 15 do 20 dinarjev od vrstice, odvisno od kvalitete in vrste prispevka. Obenem smo se na seji redakcijskega odbora domenili, da bomo posebej stimulirali kratke članke in sicer s tem, da bo znašal najmanjši honorar za vesti, ki pa morajo obsegati najmanj 10 vrstic, 500 dinarjev. Največji honorar za nenaročeni prispevek pa 2.500 dinarjev, to je približno za obseg dve tipkani strani rokopisa, pisano z razmakom ena in pol. Prepričani smo, da bomo s tem uspeli dobiti čim več krajših vesti in člankov in tako popestriti časopis, na kar ste nas bralci sami opozorili.

Upravni odbor je tudi odobril, da lahko pošljamo »Železarja« slovenskemu časopisu »Matajur« — glasilu Slovencev v videmski pokrajini, ki izhaja v Vidmu (Udine) in uredništvu časopisa »Glos«, glasilu poljske železarne Nova Huta v Krakowu.

Ponovno vabimo vse člane kolektiva, da s svojimi prispevki sodelujejo v »Železarju«, obenem pa opozarjamo, da anonimnih pisem, takih, ki niso podpisana s polnim imenom in priimkom ter nimajo navedenega obrata, ne moremo objavljati, lahko pa na željo avtorja objavimo le začetnici, seveda če sicer vemo njegov polni naslov.

Ponovno želimo tudi opozoriti, da ne objavljamo malih oglasov in zahval za brezplačno letovanje ob morju ali za zdravniško pomoč, pač pa samo zahvale ob smrti svojcev in za denarno pomoč ob boleznih.

Urednik

V valjarni 1300 se je v ponedeljek ponoči pokvaril pogonski elektromotor na progi

Pred volitvami v samoupravne organe

Leto je naokrog in pred nami so volitve v samoupravne organe. Zopet bomo volili polovico članov v delavske svete delovnih enot in v delavski svet železarne, da nadomestijo tiste člane delavskih svetov, ki jim letos poteče dveletna mandatna doba. Poleg tega bomo letos, vendar drugače kot lani, volili tudi predsednike zborov delovnih oziroma obračunskih enot in v veliki večini delavskih svetov tudi druge predsednike delavskih svetov. Volitve moramo po veljavnih predpisih izvesti najkasneje do konca aprila.

Nekdo bo rekel: »Kaj zato, saj imamo še dovolj časa. Zakaj bi že sedaj skrbeli za to!« Res je, časa imamo dovolj, še več kot mesec dni, vendar se moramo zavedati, da imamo tudi mnogo dela, če želimo v samoupravne organe izvoliti tiste sodelavce, ki to zaslužijo, ki bodo voljni in bodo znali v prihodnjih dveh letih upravljati z delovno enoto, z železarno, z našim življenjem in delom v železarni, ki bodo po najboljši volji in znanju temeljito reševali proizvodne probleme in končno tudi naše probleme, probleme vsakega posameznega sodelavca. Skratka, takšne sodelavce, ki bodo znali in hoteli gospodariti z delovno enoto in železarno v prid nas vseh, železarne in vse skupnosti.

Ne nameravam ocenjevati delo dosedanjih organov samoupravljanja, to niti ni namen tega uvodnika, želim pa seznaniti delovno skupnost z naslednjimi podatki:

— Lani so posamezni delavski sveti delovnih enot imeli najmanj tri, največ pa 18 sej, statut pa obvezuje delavske svete, da sklicujejo seje najmanj enkrat mesečno, obvezno pa pred in po zboru delovne enote. Tudi povprečje 7 sej v letu ne zadovolji tem zahtevam statuta. Zelo veliko sej delavskih svetov so sicer sklicali, niso pa bile sklepčne zaradi premajhne udeležbe članov.

— Še slabše je z zbori, saj so posamezne delovne enote sklicale od nič (kar 2 enoti) do največ 8 zborov v preteklem letu. Povprečje znaša 3 zборе v enem letu, naš statut pa pravi, da temelji samoupravljanje v naši železarni na neposrednem samoupravljanju, to je preko zborov delovnih in obračunskih enot.

Prav zato menim, da bomo morali v teh dneh pred volitvami zbere aktivirati in se na njih dobro pomeniti, kdo nas bo zastopal v samoupravnih organih, komu bomo poverili gospodarjenje z enoto. Vse politične in subjektivne sile bomo morali v teh dneh usmeriti le v to, da zares priremo na volitve z dobrimi kandidati, ki bodo naše zaupanje v celoti izpolnili.

Res je časa dovolj, pa tudi dela na pretek, če ga bomo hoteli temeljito opraviti. M. P.

Proizvodnja v februarju

Izpolnitev po obratih	Izpolnitev druž. plana v %
plavž	112.8
martinarna	91.7
elektropeč	147.2
ljarne	96.6
šamotarna	105.4
talilnice	101.6
težka proga	107.1
srednja in lahke proge	100.6
žična valjarna	100.5
valjarna 2400	98.3
valjarna 1300	104.6
jeklovlek	112.5
valjarne	103.2
hladna valjarna	109.4
žičarna	92.1
žebljarna	116.8
cevarna	104.8
elektrodni oddelek	80.—
predelovalni obrati	99.7
železarna	102.—

Naša železarna je izpolnila družbeni plan skupne proizvodnje s 102 %, plan blagovne proizvodnje pa s 101,8 %. Finančnega načrta v februarju nismo izpolnili, prav tako nismo izpolnili plana izdelkov.

V TALILNICAH so družbeni načrt skupne proizvodnje presegli za 1,6 %. Martinarna in livarna nista izpolnili družbenega načrta. Na plavžu je bila večja proizvodnja zaradi dobrega rudnega vložka, kar dokazuje tudi zvišanje izplena iz celokupnega vsipa za 2,16 % v primerjavi z januarjem. Na večjo proizvodnjo je vplivalo tudi povečanje količine vpihanega mazuta in kisika. S tem se je tudi zmanjšala poraba vsipnega koksa. V martinarni niso izpolnili plana zaradi slabšega obratovanja kakor v januarju.

Na elektropeči so obratovali zelo dobro, vendar je prišlo v noči med 28. februarjem in 1. marcem do predora svinca skozi dno in so na ASEA peči začeli glavni remont z menjavo dna. Dno peči je zdržalo 646 šarž. Zaloga niklja je kritična.

V VALJARNAH so izpolnili družbeni plan skupne proizvodnje s 103,2 %, plan blagovne proizvodnje pa s 102,1 odst. Na težki progi so obratovali zelo dobro. Dosegli so izreden izplen — 81,5 %, to je boljše od povprečja lanskega leta. V tem mesecu so izvaljali rekordno tonažo elektro jekla in to 6100 ton. Na srednji in lahkih progah so znašali zastoji samo 7,8 odst. in je to do sedaj najmanj, odkar proge obratujejo. Še vedno pa je ozko grlo čistilnica in to zaradi valjanja večjih količin elektro jekla. V žični valjarni je bi-

la proizvodnja nižja zaradi pomanjkanja delavcev, saj je bilo dnevno povprečno odsotnih 23 delavcev. V valjarni 2400 so plan vroče valjane pločevine presegli za 5 %. Imeli so veliko zastojev in to kar 22 % zaradi okvare nastavne naprave in popravila potisne peči. Plana blagovne proizvodnje niso izpolnili zaradi ozkega grla pri normalizaciji pločevine in pri rezanju debele pločevine nad 20 mm. Težave so imeli tudi pri kotlovski pločevini, ki ni dosegla predpisane žilavosti. V valjarni 1300 so izdelali rekordno količino dinamo pločevine in sicer 832 ton. Tudi v tem obratu so imeli izredne težave s pomanjkanjem delavcev. Zaradi tega je veliko nezračene pločevine, kar je delno povzročilo zastoj v pocinkovalnici pločevine. Na progi so imeli težave s pogonskim motorjem, ki je večkrat izpadel. S tem je nastala večja količina izmečka. V jeklovleku so obratovali sorazmerno dobro.

V PREDELOV. OBRATIH so družbeni plan skupne proizvodnje izpolnili samo z 99,7 odst. V tej skupini niso izpolnili plana v žičarni in elektrodnom oddelku. Žičarna je imela težave zaradi izredno nizkega stanja zaloge valjane žice. Ker je žična valjarna valjala kvalitetno žico, so tri dni skrajšeno obratovali. Elektroodni oddelek pa ni izpolnil plana, ker je nova linija za oplasčenje elektrod še v montaži. Imeli pa so tudi težave z uvoznimi surovinami. P. J.

Namizni tenis za naše delavce

V času od 14. marca do 30. maja je organizirano za člane našega kolektiva rekreacijsko igranje namiznega tenisa. Ta igra je v železarni zelo priljubljena, ker ima preprosto tehniko in je zlasti primer- na za rekreacijsko aktivnost v prihodnjih mesecih, ko deževno vreme ne dopušča rekreacije na prostem.

Kdor si želi igrati namizni tenis, si lahko to privoščijo vsak ponedeljek in četrtek od 16. do 20 ure v prostorih namiznoteniškega kluba v domu TVD Partizan Jesenice. To je ugodna priložnost tudi za začetnike, saj jim bo v pomoč poseben instruktor.

Dolga pot do otroškega

Najbrž ni mogoče oporekati ugotovitvi, da revirsko mesto, kakršno so Jesenice, potrebuje otroško letovišče. Nad tisoč petsto otrok odhaja vsako leto na letne počitnice bodisi s starši, v okviru taborniške organizacije, TVD »Partizan«, Društva prijateljev mladine, razen tega pa pošilja zdravstvena služba jeseniške otroke tudi v počitniške centre kranjske občine in v medobčinske centre Gorenjske (Stenjak, Novigrad itd.). Tako letuje na morju vsako leto do dva tisoč otrok iz jeseniške občine, kar je zdaleč premalo če upoštevamo, da je vseh otrok okrog 6000. Še zlasti zato, ker je organizacija pošiljanja otrok v obmorska letovanja razdrobljena in nekateri otroci letujejo letno celo po dvakrat, mnogi pa v vsej mladosti

nikoli. Upoštevaje takšno stanje, letuje ob morju letno manj kot vsak tretji otrok (do štirinajstega leta) iz naše občine.

Od skupnega števila otrok, ki odhajajo v otroška letovišča ob morju, jih pošilja v svoje letovišče v Novigradu Občinska zveza DPM vsako leto od štiristo do šeststo. Zgodovina tega letovišča pa je tako zamotana in njegova izgradnja je hodila po tako skrivenčenih poteh, da bi bil res skrajni čas, če bi vsi merodajni in najširši krog občanov rekli svojo besedo ter se zedinili zlasti o tem:

1. Ali nam je do tega, da imamo ceneno otroško letovišče, ki je kar moč blizu (stroški prevoza v letovišče bodo namreč v prihodnje dokaj pomembna postavka) in

Poškodbe pri delu

TALILNICE

PLAVŽ

Emerik Tomakić, vodja mačka, je z vitlom vlekel košaro, pri tem mu je na spolzkem tiru spodletelo, tako da je padel in si poškodoval gleženj leve noge.

Muharem Čatak, nakladalec apnenca, je z železnim drogom prožil kamenje v izpustni šobi jaška. Pri tem mu je kamen priletel na roko in mu poškodoval mezinček leve roke.

MARTINARNA

Miloš Cvetković, delovodja v starem železu, si je poškodoval rebra, ko je nakladal sode z medenino na kamion in mu je pri tem spodrsnilo.

Bajro Dervišević, jamski pomočnik, si je pri prehodu čez livno jamo izvinil levo nogo v gležnju.

Milan Trobić, čistilec preboda, je nalagal pobirke in si pri tem poškodoval desno nogo.

Jože Grubar, nakladalec starega železa, si je pri nakladanju koritnih voz poškodoval golen na desni nogi.

Aden Pivač, čistilec preboda, se je po končanem delu kopal in si opeknel roko s parom iz tuša.

ELEKTROPEČ

Šefik Medić, jamski pomočnik, je z grabilcem čistil livno jamo. Pri dvigu je gra-

bilec zanihal, tako da je poškodovanca pritisnilo ob ograjo in mu pri tem poškodovalo golen desne noge.

LIVARNA

Janez Kos, čistilec litine, je zamenjal smirkovo kolut na ročnem brusilnem stroju. Pri začetnem zagonu ročnega

brusilnega stroja se je kolut razletela in drobci koluti so mu poškodovali hrbtno stran dlani na levi roki.

Franc Globočnik, talilec, je z grabilcem pobiral material. Pri tem mu je grabilec odščipnil del prvega členka kazalca na desni roki.

Božo Pančur

Vrtec polno zaseden

V začetku šolskega leta 1965/66 kar nismo mogli verjeti, da otroški vrtec »Julke Pibernik« na Jesenicah ni polno zaseden. Ostalo je okrog 15 prostih mest. Takega problema v vrtcu še nismo imeli, saj smo morali pred leti odklanjati od 50 do 100 vpisanih otrok.

Iskali smo vzroke nezasedenosti. Razmišljali smo ali na Jesenicah res ni predšolskih otrok, ali starši premalo cenijo predšolsko vzgojo, ali je vzrok v organizaciji dela v vrtcu, ali pa je starše zaskrbelo, da se bodo cene v vrtcu po reformi zvišale?

Začeli smo ugotavljati, koliko predšolskih otrok s področij Krajevnih skupnosti Sava in Podmežaklja še ni zajetih v vrtec. Na področju Krajevnih skupnosti Sava je bila izvedena anketa, ki je pokazala, da okrog 60 predšolskih otrok ni zajetih v vrtec. Na področju KS Pod-

mežaklja pa sta bila dva sestanka s starši, ki imajo predšolske otroke. Kljub temu, da je na tem področju še okrog 110 predšolskih otrok, ki še niso zajeti v vrtec, se je teh sestankov udeležilo le 22 staršev. Omenjeni akciji sta izvedli komisiji za varstvo družine pri KS Sava in Podmežaklja. Odgovori in izgovori staršev so bili zelo različni, npr.: otrok je še premajhen za v vrtec, ima varstvo pri starih starših, ali drugih varuhih, mati ni zaposlena, ne zmoremo plačevati mesečne oskrbe ipd. Slednjim je bila obljubljena pomoč s strani Krajevnih skupnosti in tudi občinske skupščine.

Verjetno je prav ta akcija starše nekoliko predramila. Nekoliko pa morda tudi dihal pomladi in ugotovitev, da so cene uslug po reformi ostale v vrtcu nespremenjene.

V začetku februarja se je začelo kar masovno vpisovanje otrok. Z veseljem smo jih sprejemali, ker želimo, da bi bilo kar največ otrok deležnih predšolske vzgoje. Napolnili smo vsa prazna mesta in še več. Toda starši še prihajajo in prosijo za sprejem otrok. Sedaj je pred nami nov problem — ali naj otroke odklanjamo?

Ivanka Onušić

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru martinarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolovanja.

Karel Škoda martinarna

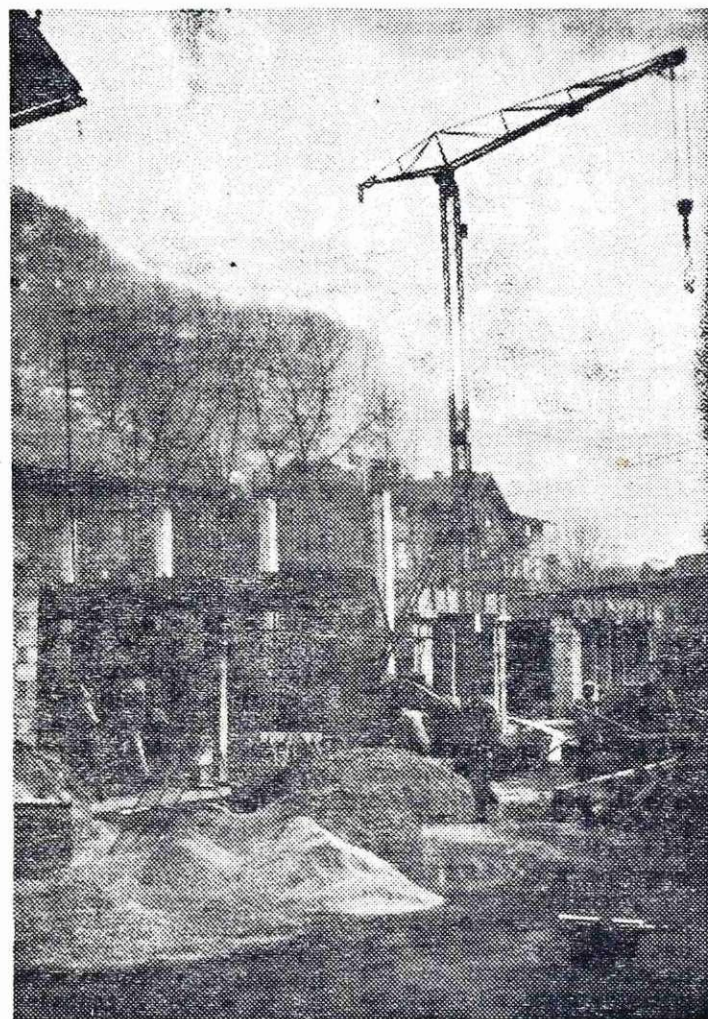
ŽELEZARSKI GLOBUS

NIZOZEMSKA. Železarna v Ijmundenu namerava v bližnji prihodnosti znatno rekonstruirati in modernizirati svoje obrate. Zgradili bodo nove naprave za pripravo rude, koksarno, plavže, dva 225 tonska LD kisikova konvertorja in novo valjarno za proizvodnjo pločevine ter hladno valjarno. Sedanje letno proizvodno kapaciteto 2,8 milijona ton surovega jekla bodo s tem povečali na 4 milijone ton.

ROMUNIJA. Za novo železarno v Galacu bo dobavilo britansko podjetje British Oxygen Co. Ltd. dve kisikar-

ni v skupni vrednosti 1,75 milijona funtov sterlingov. Vsaka kisikarna bo lahko proizvajala dnevno 400 ton kisika. Prvo bodo dobavili oktobra leta 1967, drugo pa 18 mesecev pozneje.

ŠPANIJA. »Altos Hornos de Vizcaya SA«, največja španska privatna železarska družba bo zgradila v bližini mesta Bilbao nov plavž z vsemi pripadajočimi napravami. Imel bo premer talilnika 9 m ter dnevno proizvodnjo okoli 2.000 ton grodja, medtem ko bo imela naprava za sintranje dnevno kapaciteto 2.800 ton sintra.

Ali res kaj gradimo tukaj? Da, da, to bo novi glavni vhod v našo železarno

25. seja UO

(Nadaljevanje s 1. strani)
nem primeru ne nameravajo s podaljševanjem delovnega razmerja upokojenim sodelavcem reševati socialnih problemov, ker le-te lahko rešujejo na več drugih načinov, moramo pa zagotoviti napredovanje mlajšega in šolanega kadra.

Na tej seji so razpravljali tudi o izidu ankete, ki jo je kadrovski sektor izvedel med sodelavci, ki se vozijo na delo iz krajev, oddaljenih več kot 30 km. Zaradi seda-

nega pomanjkanja delavcev, zaradi velikega števila vložnih prošenj za stanovanja in zaradi stališča, da v železarni zaposlimo predvsem delavce z Jesenic in njene okolice, so sklenili, da bodo delavcem, ki se vozijo iz krajev, oddaljenih več kot 30 km, še naprej regresirali stroške prevoza. Menijo pa, da bi morali pri morebitnem sprejemanju delavcev iz teh bolj oddaljenih področij postaviti kot pogoj nastanitev v samskem domu. M. P.

letovišča

2. Ali bomo še modrovali in izdajali denar za načrte, komisije in oglede, ali pa bomo nemara raje dogradili ceneno in funkcionalno otroško letovišče, ki bo skladno z našimi materialnimi možnostmi ter omogočilo našim otrokom ceneno bivanje ob morju?

Da zavisijo od odgovora odločujočih činiteljev in najširše javnosti tempo nadaljnje izgradnje novigradskega otroškega kampa, se lahko prepričamo ob ugotovitvi, da od leta 1959 razne komisije pregledujejo obalo od Crikvenice in otoka Krka (Punat, demolirani hotel »Praga«), ob istrski obali (Umag, Sveti Ivan, Novigrad), pa do Selc in še dlje in da so se v zadnjih 7 letih neprestano utrinjale ideje, kje bi bilo

bolje, lepše, boljše plaža, več sonca namesto, da bi denar vlagali tja, kjer smo začeli. Od prvotnih načrtov, ki so predvidevali investicijo, bi veljala v sedanjih starih dinarjih vsaj tristo milijonov, so razmere same prisilile vse tiste, ki so zastavljali svoje napore, da so se omejili na najcenejši možni način izgradnje. Tako so začele rasti v Novigradu lesene hišice in zdaj jih stoji že enajst. Iz zaraščene robitovja in ovence skoraj meter visoke trave že žene marsikje žlahtna ruša, borovci pa so porasli in bodo kmalu nudili prijetno senco. Najbrž nas vse to lahko pouči, da se da tudi s skromnimi sredstvi ustvariti marsikaj dobrega. Še mnogo več bi bilo lahko že narejenega, če bi imeli v občini od vsega začetka enoten koncept, če bi vedeli, kaj hočemo in kako bomo to, kar hočemo, dosegli.

Doslej je bilo vloženih v izgradnjo Novigrada dvaindvajset milijonov

starih dinarjev in za to skromno investicijo lahko letuje vsako leto do šeststo morja potrebnih otrok. Vsi tisti kritiki, ki so imeli prigovore, kako neustrezna lokacija je v Novigradu, se že lahko prepričajo, da so marljivi organizatorji že marsikaj kultivirali in da začenja otroški kamp kazati lepšo podobo.

Vendar je treba po sedmih letih hitro narediti nekaj ukrepov, če želimo, da bo otroško letovišče lahko raslo naprej. Urediti je namreč treba sanitarije, kuhinjo in jedilnico. Pridrževni organizatorji računajo s kar najbolj cenanim načinom gradnje in ob enotni volji ni nobenih zadržkov, da bi že do letošnjega letovanja stvar ne izpeljali. In ko bo urejen kuhinjski in sanitarni blok, je treba le še postaviti nekaj naprav na igrišča, postopoma namestiti še tri ali štiri hišice in s pridnimi rokami vsako leto kaj narediti, da bo ambient

kar najbolj kulturnen, pa bomo lahko trdili, da imamo otroško letovišče, ki povsem ustreza našim potrebam in možnostim in da smo dostojno rešili tudi to plat skrbi za otroke. Izgradnja letovišča v Novigradu nikakor ne izključuje prizadevanj, ki jih zastavljamo na drugih področjih. Zato bi bilo najbrž zelo nesmiselno še naprej pogrevati dilemo ali Partizan v Baški ali DPM v Novigradu, ali širši center v Svetem Ivanu ali otroško letovišče v Novigradu ipd. Za vse otroke jeseniške občine je treba več kapacitet kot jih imata Baška in Novigrad skupaj. Zato kaže razvijati oboje. Treba se je le sporazumeti s kolikšnimi sredstvi in kdaj enega izmed njih. Da nimamo sredstev za izdatnejše naložbe, je najbrž povsem jasno. Gre za to, da oskrbimo možnost cenenejšega letovanja s kar najmanjšimi investicijskimi vlaganji.

PG

Kako smo v preteklem letu izkoristili sklade zdravstvenega zavarovanja v železarni

V preteklem letu se ne moremo pohvaliti. Kljub temu, da smo si z akcijskim programom zadali nalogo, da bomo znižali odsotnost za 2 %, se je bolniška odsotnost celo zvišala in sicer v primerjavi z letom 1964 za 0,19 % na povprečni stalež zaposlenih. Seveda je k povečanju odsotnosti pripomoglo podaljšanje porodniškega dopusta od 105 na 133 dni, nekaj pa tudi klimatsko kopališko zdravljenje, ki je v preteklem letu precej naraslo.

To, da smo imeli v letu 1965 skupno 3.938 dni več izgubljenih zaradi bolovanj, primerov pa 913 manj kot v letu 1964, pa nam kaže nekaj premik pri izkoriščanju sredstev zdravstvenega sklada s strani zavarovancev. Ker je bilo 913 primerov manj, lahko sklepamo, da je bilo manj lažjih obolenj in da zavarovanci vedno bolj pozitivno gledajo na izkoriščanje zdravstvenega varstva. Po drugi strani pa nam povečanje izgubljenih dni dokazuje, da je v našem kolektivu več resnejših obolenj. To potrjuje tudi dejstvo, da mora vedno več primerov obravnavati invalidska komisija, ker so bolezni in poškodbe zmanjšale delovno sposobnost delavcev in jim je treba preskrbeti drugo delo, ali jih upokojiti.

V letu 1965 smo izgubili zaradi bolezni, nesreč pri delu, na poti na delo in z dela, poklicnih bolezni, spremstva, nege bolnega družinskega člana, skrajšanega delovnega časa in porodniških dopustov skupno 141.193 dni pri 11.845 primerih. Imeli smo 6,86 % izostankov na povprečni stalež zaposlenih. Povprečno na mesec smo izgubili 11.766 dni pri 987 primerih.

Na bolniško odsotnost do 30 dni odpade skupno 79.672 dni in 10.163 primerov, ali 3,87 % odsotnosti na povprečni stalež zaposlenih. Povprečno na mesec pa je bilo 6.639 dni in 847 primerov odsotnosti. Če primerjamo odsotnost z letom 1964, je bilo 660 dni več bolniške odsotnosti in 923 primerov manj, ali 0,38 % na povprečni stalež zaposlenih.

Pri bolovanju nad 30 dni smo izgubili 61.521 dni pri 1.682 primerih. To je povprečno na mesec 5.127 izgubljenih dni in 140 primerov, ali 2,99 % odsotnosti na povprečni stalež zaposlenih. Od tega odpade na nesreče pri delu, na poti na delo in z dela in poklicna obolenja 19.383 izgubljenih dni in 1.253 primerov, ali 0,94 % odsotnosti na povprečni stalež zaposlenih. Povprečno na mesec je to 1.615 dni in 104 primeri odsotnosti. V primerjavi z letom 1964 je bilo več 1.586 dni in pet primerov.

Od skupnega števila izgubljenih dni in primerov zaradi nesreč pri delu in poklicnega obolenja odpade na odsotnost do 30 dni 1.038 primerov in 12.213 dni, ali 0,59 % odsotnosti na povprečni stalež zaposlenih — povprečno na mesec 1.012 izgubljenih dni in 87 primerov. Nad 30 dni je bilo 7.170 dni in 215 primerov odsotnosti, ali 0,35 % na povprečni stalež zaposlenih —

povprečno na mesec 598 dni in 18 primerov. V primerjavi s preteklim letom je bilo do 30 dni 1.385 dni več in 6 primerov manj, nad 30 dni pa 201 dan in 11 primerov več odsotnosti kot v letu 1964.

Zaradi porodniških dopustov je bilo skupno 5.092 dni in 52 primerov odsotnosti, ali 0,25 % na povprečni stalež zaposlenih. Zaradi skrajšanega delovnega časa po porodu je bilo 5.922 polovičnih dni in 38 primerov odsotnosti, ali 0,29 % na povprečni stalež zaposlenih.

V primerjavi z letom 1964 je bilo 798 dni več izgubljenih zaradi porodniških dopustov kot v letu 1964. Zaradi spremstva je bilo 445 primerov in 612 izgubljenih dni, ali 0,03 % na povprečni stalež zaposlenih. V primerjavi s preteklim letom smo imeli v tem letu 18 dni in 17 primerov več. Zaradi skrajšanega delovnega časa zaradi bolezni je bilo 24 primerov in 1.762 dni odsotnosti, ali 0,08 % na povprečni stalež zaposlenih.

Zaradi nege bolnega člana družine je bilo izgubljenih 700 dni pri 187 primerih, ali 0,03 % na povprečni stalež zaposlenih. V primerjavi z letom 1964 je bilo 183 dni in 71 primerov manj te odsotnosti.

Tudi v letu 1965 smo sredstva, ki nam jih odstopa Komunalna skupnost zavarovancev za kritje nadomestil osebnega dohodka zaradi bolniške odsotnosti do 30 dni, po internem predpisu dodelili delovnim enotam s tem, da je ostalo v centralnem skladu 5 % odstopljenih sredstev za kritje primanjkljajev ob koncu leta, ki nastanejo po delovnih enotah. Na osnovi zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja nam je Komunalni zavod za socialno zavarovanje po sklepu skupščine zavarovancev odstopil v letu 1965 1,7 % sredstev od bruto osebnega dohodka redno zaposlenih. Po tem sklepu smo v letu 1965 dobili 149.755.037 starih dinarjev. Za nadomestila osebnega dohodka do 30 dni smo izplačali 150.488.066 dinarjev, torej za 733.029 dinarjev več, kar bomo morali pokriti iz osebnih dohodkov.

Po ekonomskih enotah pa je stanje naslednje z ozirom na formirano rezervno 5 % v skupni sklad. V skupni rezervi je od odstopljenih sredstev 5 % ali 7.487.751 din, delovne enote pa so dobile 142.267.286 dinarjev. Dejansko smo izplačali nadomestil osebnega dohodka po delovnih enotah 150.488.166 dinarjev. Tako je bilo več izplača-

nih 8.220.780 dinarjev. Pri skupni razliki je udeleženo vseh 29 delovnih enot, od katerih je 13 enot prihranilo 6.490.989 dinarjev, 16 enot pa je porabilo 14.711.769 dinarjev več kot, so po ključu dobile sredstev.

Največji primanjkljaj je v obratih Javornik I, žična valjarna, hladna valjarna in žičarna, mehanična delavnica Jesenice in upravne službe.

Največ so prihranili na plavžu in na prometu. Vzrok za prekoračenje odstopljenih sredstev je v povečanju nadomestil osebnega dohodka, ker smo s 1. julijem pričeli všteti v osnovo za nadomestilo tudi osebni dohodek od podaljšanega delovnega časa (nadurno delo), in povečanje bolniške odsotnosti za 0,19 %.

Potni stroški so bili v letu 1965 proti letu 1964 večji za 508.783 dinarjev zaradi tega, ker so se člani našega kolektiva in njihovi svojci več posluževali specialistov kot v preteklem letu. Tako smo potrošili za potne stroške skupno za 7.750 primerov 6.974.773 dinarjev. To je povprečno na mesec 581.231 dinarjev za 664 primerov. V primerjavi z letom 1964 je potovalo lani v drug kraj 223 zavarovanih oseb več iskat zdravstveno pomoč.

Za pogrebno in posmrtnino smo izplačali 2.445.732 dinarjev, za opremo otroka pa v 230 primerih 3.315.000 dinarjev.

Skupno smo izplačali za potne stroške, opremo otroka, pogrebno in posmrtnino v 2.683 primerih 12.735.505 dinarjev, ali povprečno na mesec za 670 primerov 1.061.292 dinarjev.

Za kritje stroškov iz zdravstvenega zavarovanja, invalidskega in pokojninskega zavarovanja ter za otroške dodatke smo plačali v letu 1965 1.856.283.871 dinarjev prispevkov za socialno zavarovanje.

Od te vsote smo plačali dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje, ker smo prekoračili povprečno vsoto stroškov na zavarovanca, 263.990.741 dinarjev. Za invalidsko zavarovanje pa smo plačali dodatnega prispevka 6.827.771 dinarjev. Da bi čim bolj omejili neupravičeno trošenje sredstev iz sklada zdravstvenega zavarovanja, smo organizirali obiskovanje članov naše delovne skupnosti, ki so v bolniškem staležu. Tako je bolniški kontrolor obiskal 727 bolnikov, 103 bolnike več kot v letu 1964, ali vsakega 15. bolnika. Kljub intenzivni kontroli bolnikov je bilo ugotovljenih samo 15 kršitev, 7 več kot v preteklem letu. Vsem so bile izdane odredbe o ustavitvi nadomestila osebnega dohodka, štirje kršilci pa so bili predlagani sodniku za prekrške, ker so se med bolniškim staležem ukvarjali z gospodarsko dejavnostjo.

Ponovno o rekreacijskih centrih

Ob zadnji anketi o gradnji rekreacijskega centra ter o regresih so bila prikazana precejšnja finančna sredstva. Mnoge so ta sredstva zamikale, da bi jih »spejljali« v svoja interesna področja. Razumljivo, saj vsi radi gradimo za družbena sredstva in v imenu kolektivov.

Ugotavljamo pa, da so bile do danes vse te gradnje nerentabilne za kolektiv, saj mu vedno znova goltajo kolektivna sredstva, aji pa se ta pretakajo na druga področja, na katerih člani kolektiva uživajo enake pravice kot ostali obiskovalci. Če obdržimo objekte v lastni režiji, potem izkazuje osebna potrošnja manjši račun oziroma stroške, saj pri kolektivnih vsotah tako ni čistih računov in jih posameznik tako ali tako ne dobi, pa zato o tem tudi ne vodi računa. Takih primerov je dovolj pri objektih, ki smo jih gradili ali pa sofinancirali v kakršni koli obliki.

To ne moremo preprečiti, čim ustvarjamo samostojne enote z lastnim obračunom, kar pa je tudi pravilno. Zato je vprašanje, kaj naj podpiramo: društva, gospodarske organizacije, ali lastno režijo?

Osebo smatram, da je način dotiranja društev nepravilen in tudi nesmiseln. Društva, ki bodo organizirala tekmovanja, rekreacijo tako telesno kot duševno, naj dobijo za to določeno vsoto denarja za vsakega udeleženca. To bo stimulans za društva, povečala pa se bo tudi njihova aktivnost in kvaliteta. Preostala sredstva pa naj prejme kolektiv, to je posameznik in naj jih usmeri tja in tistemu, ki ga bo sposoben »odreti« in mu bo zato še rekel »hvala in na svidenje«. Zakaj bi omejevali svobodo izbiranja rekreacije na ožek prostor, ko danes razdalje ne pomenijo nič? Saj ima vsak svojega »konjička«, to pa je zanj rekreacija.

Se nekaj, kar govori proti gradnji rekreacijskih centrov na krajih, navedenih v anketi. To je dejstvo, da so vsi domovi na teh področjih deficitni, z drugo besedo, da jih naši sodelavci niso preveč željni obiskovati, ker so za naše dohodke predragi. To bo kar verjetno pri izračunu s povprečno plačo 76.000 dinarjev, če upoštevamo štiričlansko družino, vsekakor resnica; pa tudi pri tem je sodeloval kolektiv s svojimi sredstvi, danes pa vlada ekonomska računica.

Stane Mencinger

Ugotovitve bolniške kontrole nam dokazujejo, da za porast bolniškega staleža ni pomemben vzrok izkoriščanje s strani članov kolektiva, temveč vzroki, ki so povzročili porast odsotnosti zaradi bolovanj drugje in jih bo treba odkriti, če hočemo imeti uspehe pri znižanju bolniške odsotnosti. Dejstvo, da je v letu 1965 prišlo povprečno 12 dni bolniške odsotnosti, v letu 1964 pa 11 dni, nam narekuje, da se moramo resno lotiti odstranjevanja vzrokov, ki nam povzročajo obolenja v kolektivu. Upoštevati moramo tudi to, da so se delovne enote, ene več, druge manj, skupaj z odgovornimi službami in z Obratno ambulantno v preteklem

letu prizadevale, da bi se bolniški stalež zmanjšal, pa ni bilo zaželenih rezultatov. Zato bi morali v prihodnje posvetiti vso pozornost odkrivanju in odstranjevanju vzrokov, ki nam povzročajo obolenja in hromijo delovno sposobnost članov kolektiva. Z meritvami po delovnih enotah smo spoznali delovne pogoje na posameznem delovnem mestu in v okolju in s tem zdravju škodljive vplive. Odprli smo ambulantno za medicinsko dela, gibanje delovne sile se je donekle umirilo. S tem smo si uredili pogoje, da lahko pričnemo z intenzivnim preventivnim delom v našem kolektivu, ker na ta način bomo znižali bolniško odsotnost. Z. T.

Še enkrat o vetrnih šobah

Zaradi nekaterih nejasnosti pri izdelavi vetrnih šob za plavža moram poudariti, da je naša kovinolivarna v prvem četrtletju lani vložila veliko truda, da nam bi dobavila zadostno število vetrnih šob, ki so nam zaradi slabih kvalitet kokska prekomerno pregorevale. V tem času so jih odlili 80 kosov, kar je za tako majhno kovinolivarno velik uspeh. Razumeli so naše težave in takoj uvedli 14-urno delo, da bi odlili dovolj teh šob.

Toda kljub temu nismo mogli priti do potrebne rezerve vetrnih šob, kar je za normalno obratovanje nujno.

Kolektiv kovinolivarne je takoj tudi začel vlivati poizkusno vetrne šobe iz aluminijeve zlitine. Pozneje so odlili še nadaljnjih 25 kosov teh vetrnih šob. Vlité šobe so dobre kvalitete, kar nam potrjuje tudi njihovo trajanje. V glavnem nas kolektiv livarne vedno razume in nam pravočasno izdobavlja vsa naročila.

Stane Torkar

Železarski globus

AVSTRALIJA Zahodno-nemško podjetje Lurgi iz Frankfurta je dobilo pred kratkim naročilo naj za avstralsko železarno v Port Kemblu izdelati novo napravo za sintranje. Naprava bo imela 100 m² površine traku ter bo lahko letno proizvedla okoli 900.000 ton sintra.

JAPONSKA. V železarni Sakai železarske družbe Yawata je pričel obratovati nov plavž in dva 185 tonska LD konvertorja. Kot vsip za novi plavž bodo uporabljali uvožene pelete, medtem ko je zakladanje vsipa popolnoma avtomatizirano in pod kontrolo elektronskih računskih strojev.

KANADA. Največji proizvajalec niklja na svetu, kanadska družba »International Nickel« je razvila nov proizvod, sinter nikljevega oksida z 90 do 92 % niklja, ki je cenejši kot kovinski nikelj. Uporabljajo ga za legiranje različnih vrst nikljevega jekla pri proizvodnji v jeklarskih pečeh.

LR KITAJSKA. Pred kratkim je sklenila LR Kitajska z neko francosko družbo trgovinski dogovor za uvoz 9.300 ton niklja. Ta država je za preskrbovanje svojih potreb z nikljem navezana skoraj popolnoma na uvoz in sicer ga uvaža iz Sovjetske zveze, Francije ter Kube.

LR KOREJA. Predstavniki LR Koreje so zaključili pogajanja s predstavniki avstrijske železarne VÖEST o gradnji nove kisikove jeklarne v tej državi. Jeklarna bo imela letno kapaciteto 650.000 ton surovega jekla s poznejšo možnostjo povečanja kapacitete. Zgradili bodo tudi potrebno kisikarno in valjarne obrate.

ZDA. Proizvodnja surovega jekla v kisikovih jeklarnah v severnoameriških železarnah je v letu 1965 dosegla nov rekord. Narasla je od 11 % v letu 1964 na 16 % v letu 1965. Poleg tega so v kisikovih konvertorjih proizvedli v letu 1965 tudi precej več legiranih jekel kot v letu 1964.

20 let poveljne japonske železarske industrije

Če nas je katera stvar na področju industrijske izgradnje v letih po drugi svetovni vojni lahko presenetila, potem je to izreden vzpon japonske železarske industrije. Iz kaosa v prvih povojnih letih je postala Japonska v letu 1964 s 40 milijoni ton proizvodnje surovega jekla tretja železarska velisila na svetu, takoj za ZDA in Sovjetsko zvezo.

Pri tem je ta izreden skok v proizvodnji jekla še toliko bolj presenetljiv, ker ta otoška država Daljnega vzhoda praktično nima domačih zalog železne rude, medtem ko mora polovico potrebnega premoga za koksiranje tudi uvažati.

Po končani drugi svetovni vojni je obratovalo v japonskih železarnah samo 7 plavžev in 23 SM peči. Prvi program izgradnje železarske industrije so pričeli izvajati v letih 1951 do 1955 in so vložili v ta namen 356 milijonov dolarjev investicijskih sredstev. Predvsem so modernizirali valjarne in veliko naporov so vložili v to, da bi znižali proizvodne stroške in jih uravnali z mednarodnimi merili.

Drugi program izgradnje se je razvijal v letih 1956 — 1960. Zaradi pomanjkanja starega železa, ki so ga morali uvažati iz ZDA so gradili predvsem nove plavže in kisikove konvertorje. Z drugimi besedami, značilnost drugega programa je bila v tem, da so zgradili vrsto novih modernih železarskih objektov, predvsem plavžev in jeklarn, ki so omogočali močan dvig proizvodnje in znižanje stroškov oziroma cene končnim izdelkom. Skupno so porabili v tem obdobju za investicije ogromno vsoto — 1.472 milijonov dolarjev. Ob koncu obdobja drugega programa so povečali tudi napore za proizvodnjo specialnih vrst jekla vključno nerjavčega in jekla z visoko trdnostjo po katerih je bilo povpraševanje vedno večje.

Tretji program izgradnje japonske železarske industrije, ki je sedaj v teku je skladen s splošnimi gospodarski-

mi napor te države, da bi v 10 letih podvojila svoj narodni dohodek. Izdelani so obsežni projekti nove železarne ob morju zaradi znižanja transportnih stroškov za surovine in končne izdelke, prav tak pa še za nadaljnjo razširitev že obstoječih železarn. Medtem, ko so v obdobju po drugi svetovni vojni zgradili osem novih železarskih kombinatov jih je sedaj še šest v projektu.

V tem tretjem obdobju, ki bo trajalo nekoliko dalj časa nameravajo investirati v železarsko industrijo okoli 700 milijonov dolarjev.

Za japonsko železarsko industrijo je predvsem značilen velik napredek na področju priprave vsipa za plavže in plavžarske tehnike. To je omogočilo izredno znižanje porabe koksa, ki se giblje danes v povprečju okoli 500 kg na tono grodlja. Poleg tega so v japonskih železarnah zgradili celo vrsto novih kisikovih jeklarn z velikimi LD konvertorji, saj proizvajajo danes v teh jeklarnah več kot 50 % celotne proizvodnje surovega jekla. Končno so v valjarnah zgradili več najmodernejših novih kontinuiranih valjarn z veliko proizvodnostjo. Vse to je doprineslo k temu, da je danes japonska železarska industrija, kljub temu, da nima lastne surovinske baze v vsakem oziru konkurenčna s svojimi izdelki ostalim železarskim industrijam na zahodu.

Življenjsko važna za japonsko idustr. je cena uvožene železne rude in premoga za koksiranje. V koledarskem letu 1964 so japonske železarne uvozile 29,7 milijona ton železne rude, medtem ko so jo doma nakopali samo 1,1

milijona ton. V istem razdobju so uvozili 11,1 milijona ton premoga za koksiranje in v domačih premogovnikih so ga nakopali 6,7 milijonov ton. V letu 1970 predvidevajo, da bodo japonske železarne uvozile 55 milijonov ton železne rude in 23 ton premoga za koksiranje. Železno rudo uvažajo iz Južne Amerike, Malaje, Indije, Filipinov in Afrike, premog pa iz ZDA, Kanade, Sovjetske zveze in v zadnjem času v vedno večji meri iz Avstralije. Vsi ti izvori surovin in goriva so precej in celo zelo oddaljeni in zato gradijo na Japonskem vedno več ladij specializiranih

nih za prevoz železne rude in premoga z zelo veliko nosilnostjo. S tem so in bodo prevoz pocenili in z modernimi tehnološkimi prijemi pri sami predelavi železne rude v železarnah dosegli konkurenčne proizvodne stroške.

Brez dvoma dokazuje tako močan vzpon japonske železarske industrije v zadnjih 20 letih, da lahko tudi država, ki nima surovinske baze doseže z odgovarjajočo tehnologijo in z ozirom na transport ter pravilno lokac. železarn izredne uspehe v svoji proizvodnji in ekonomiki.

K.

Takih bi potrebovali še več

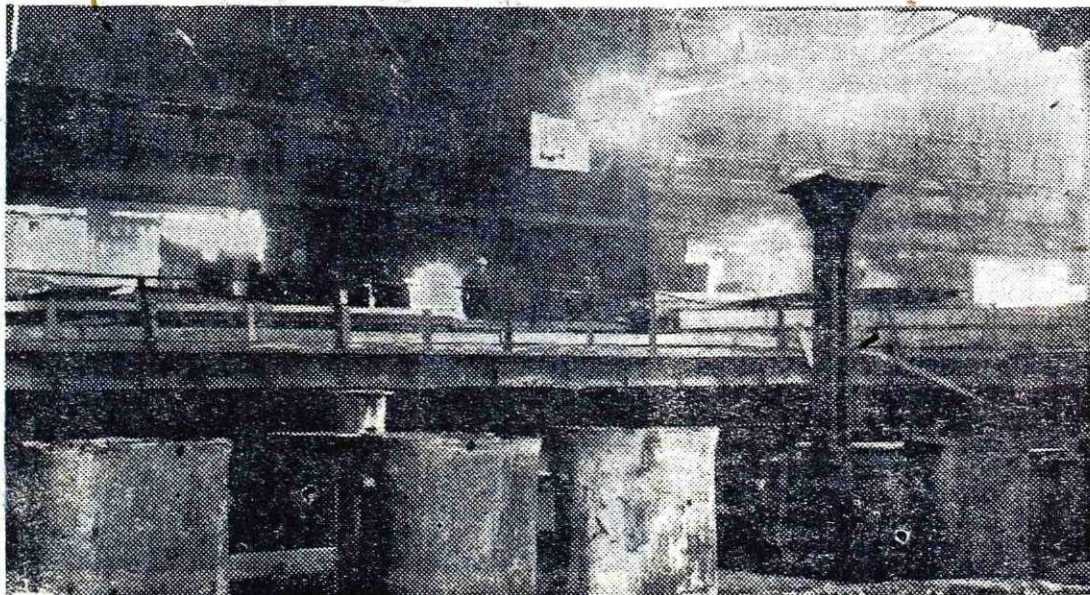
V minulih dvajsetih letih so člani našega kolektiva predložili v oceno in nagraditev že 1700 tehničnih izboljšav. S temi izboljšavami so odstranili že marsikatero ozko in neekonomično grlo ki je hromilo in oviralo nemoteno in ceneno obratovanje. Avtorji tehničnih izboljšav so pokazali izredno prizadevnost in začeli uspešno reševati naloge in probleme ob izvajanju gospodarske reforme.

Med avtorji, ki so po osvoboditvi večkrat predlagali koristne predloge, je tudi Zdravko Kragl iz elektro delavnice na Jesenicah. Upravičeno ga lahko prištevamo med naše sodelavce, ki so vnesli v naše obratovanje marsikatero koristno in rentabilno novost. Ob koncu lanskega leta je Zdravko Kragl predložil v oceno že izvedeno tehnično izboljšavo števil. 1668. Izboljšal je Marsove pečice, ki jo potrebujejo v laboratoriju martinarne. Novo, boljše in cenejšo pečico so strokovnjaki in izvedenci ter člani komisije pri DSŽ za ocenjevanje tehničnih izboljšav zelo pozitivno ocenili in Zdravku Kraglu priznali izvirnost njegovega predloga. Poleg odlične in originalne

izvedbe Marsove pečice je Zdravko Kragl bistveno izboljšal tudi delovne pogoje vsem, ki so zaposleni v laboratoriju martinarne, saj je pred to izboljšavo bila v njihovem prostoru visoka temperatura.

Avtor predloga je s svojo izboljšavo prihranil tudi pri uporabi elektrod in električne energije ter električnem materialu. Delo v laboratoriju je neprimerno boljše in lažje kot prej, saj dve novi pečici opravita isto delo kot so ga včasih opravile štiri pečice. Na osnovi pravilno prikazanih prihrankov je ocenjevalna komisija predlog pozitivno ocenila in avtorja nagradila z vzpodbudno odškodnino 50.000 starih dinarjev.

Žuro

V martinarni prenavljajo VII SM peč in jo bodo vzoredno rekonstruirali

Obvestilo

KRAJEVNA SKUPNOST BLEJSKA DOBRAVA obvešča vse obiskovalce pokopališča na Blejski Dobravi, da je bife, last Kranjevske skupnosti, od 12. marca ponovno odprt.

Obiskovalci pokopališča lahko v bifeju kupijo vseh vrst sveče, obenem pa bodo po želji postrežni z dobro pijačo in mrzlimi jedli.

Zdravko Kragl

Pred občinsko konferenco Združenja borcev NOV

V zadnji številki »Železarnja« smo navedli nekaj problemov, ki jih bo obravnavala občinska konferenca Združenja borcev NOV Jesenice. Opisali smo delo komisije za zbiranje zgodovinskega gradiva, danes pa si oglejmo problematiko reševanja prošelj in pritožb. Komisija, ki to delo opravlja, ima včasih zelo zamotane primere, posebno še, ker je letošnje leto zadnje za priznanje enojne ali dvojne delovne dobe. Zato bodo o tem razpravljali tudi na občinski konferenci.

Kljub temu, da že več let govorimo in pišemo o tem, kaj naj vsebuje vloga tovariša, ki hoče svoje aktivno, ilegalno ali legalno sodelovanje v NOB uveljaviti za priznanje enojne ali dvojne delovne dobe, komisija še vedno dobiva izredno pomanjkljivo napisane vloge. Tudi izjave pri čem pogosto ne potrjujejo prosilčevih navedb, ampak so več ali manj samo splošne. To je seveda premalo, zato danes nekaj misli o tem tovarišem, ki še niso vložili prošnje za priznanje let, so pa do tega upravičeni.

Borci partizanskih enot morajo v vlogi navesti točen čas vstopa v enoto in čas demobilizacije oziroma premestitve v drugo enoto, ki so bile stalno podrejene enotam političnega ali vojaškega značaja in so opravljale borbeno nalogo.

Neaktivnim udeležencem v NOB se lahko prizna dvojna ali enojna delovna doba le v primeru, če je prosilec na osvobojenem ali neosvobojenem ozemlju Jugoslavije opravljal take naloge, ki se po značaju in pomembnosti lahko izenačujejo z udeleženci v oboroženi borbi. Seveda je moral prosilec dobiti naloge za opravljanje aktivističnega dela, kar mora tudi dokazati, od vodstva KP ali poveljstva dotične partizanske enote. Nikakor pa ne bodo priznane naloge, ki si jih je prosilec sam izbral. Tako organizirano sodelovanje pa je moralo biti neprekinjeno in je moral biti prosilec vedno na razpolagomer, da je tovariš pokazal

partiškemu ali vojaškemu vodstvu, ter star najmanj 15 let, ker tistim, ki so bili takrat mlajši kot 15 let, po zakonu razen v izjemnih primerih, te dobe ni mogoče priznati.

Do dvojne ali enojne delovne dobe so upravičeni tudi tisti tovariši, ki so po posebnem naročilu komiteja KP ostali na svojih delovnih mestih, da bi za NOB opravili posebne naloge. Ne moremo in tudi ne bi smeli priznati za aktivno delo, če je kdo po lastni volji ostal v delovnem razmerju in čeprav je s tega delovnega mesta podpiral pokret oziroma narodnoosvobodilno gibanje. Takih primerov je v železarni tudi v drugih podjetjih precej. In če pride do revizije že rešenih vlog tovarišev, ki so bili v delovnem razmerju po lastni volji in nimajo dovolj dokumentirane sodelovanja, bo zelo verjetno potrebna nova dokumentacija skladno z navodili Izvršnega sveta.

Nekoliko težje je reševanje prošelj tovarišev, ki so bili v zaporih, taboriščih ali internaciji. Glede na različno stanje v raznih primerih je komisija skladno z navodili pri presoji stopnje aktivnosti zelo pazljivo preiskala vse okoliščine in razmere v taborišču, internaciji ali zaporu kot tudi razmere, v katerih je živel posameznik. Pri tem naj omenimo, da prosilci večkrat navajajo aktivnost, ki sploh ni bila mogoča. Opisati je treba resnično delo, saj smatramo na prisilec vedno na razpolagomer, da je tovariš pokazal

zadostno aktivnost in predanost pokretu, če kljub mučenju v gestapovskih zaporih ni ničesar izdal, ali se je v taborišču pravilno obnašal. Če pa je bil kdo predčasno izpuščen iz zapora, internacije ali taborišča, se je moral takoj po vrnitvi vključiti v aktivno delo, ker mu sicer te dobe ni mogoče priznati za dvojno.

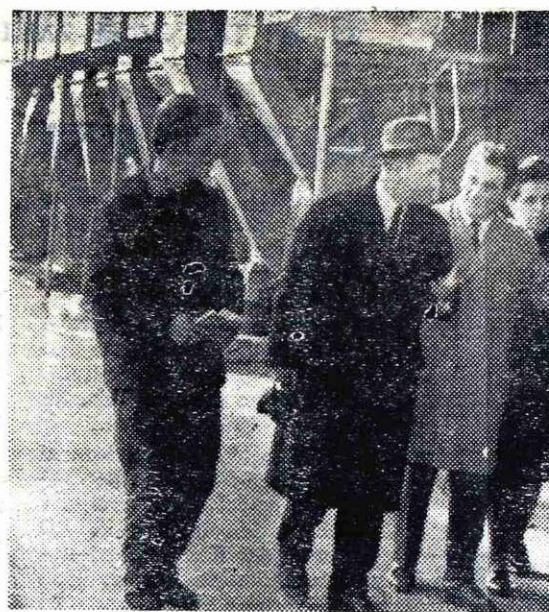
Omenimo še, kdo lahko da izjavo o aktivnem in organiziranem delu prosilca. Iz dosedanje prakse vemo, da te izjave pišejo tovariši, ki za to nimajo pogojev. Izjavo lahko da tisti, ki je bil na območju prosilca politični ali vojaški vodja NOB in mu je točno znano prosilčevo delo v določenem obdobju. Priča mora v izjavi navesti konkretne naloge, na primer kdaj in kolikokrat so bile izvedene sabotaže, zbrano

orožje, pri katerih je sodeloval in v kakšnem svojstvu ter kakšne naloge z ozirom na značaj je prosilec opravljal.

Za posebno delovno dobo se šteje čas od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945.

Komisija za prošnje in pritožbe pri Združenju borcev NOV Jesenice bo morala tudi v tem zadnjem letu postopati skladno z navodili in pojasnjevati borcem ter ostalim članom našega združenja, kakšne naj bodo vloge, da bi dobili priznanje, ki prosilcu gre. Ker je to zadnje leto, v katerem komisija lahko prizna posebno delovno dobo, bo zelo verjetno občinska konferenca določila komisiji poleg obstoječih nalog še nove, saj ni malo problemov, ki jih borci ne morejo sami rešiti.

Roman Stana

Branko Čučak (drugi z desne) si je ogledal tisti

Športne brzojavke

● V torek, 15. marca, so odpotovali na tradicionalno smučarsko tekmovanje na Etni v Italiji jeseniški smučarji Peter Lakota, Janez in Ciril Čop in Romana Kleindienst. Udeležili se bodo veslesloma in slaloma.

● V Hindelangu bo mladinsko smučarsko tekmovanje v alpskih disciplinah, ki se ga bo udeležil tudi jeseniški mladinec Pesjak, letošnji republiški prvak v smuku.

● V ponedeljek zvečer so košarkarji Jesenic odigrali prijateljsko tekmo z ekipo Škofje Loke in zmagali z rezultatom 65:58 (32:29).

● Tekme v planškem tednu si bodo ogledali na povabilo predsednika Skupščine občine Jesenice tudi predstavniki občine Krk, kjer ima TVD Partizan Jesenice svoj počitniški tabor.

Nagrada

Znan ilustrator »Aren«, ki izhaja iz naše okolice, objavlja anketo Med nagrajenci kratkim tudi sodelavca Branke se sama zaradi ni mogla odzvala sodeluje kot go »Aren«, je odigral greb njen mož čak. Pripomniti je poleg tega 20.000 dinarjev obisk v Zagreb suje:

V Zagreb se v tajništvo »... so me zelo prisilili in mi kot ostalim izročili 5. Potem so nas otele »Palace«, kjer stanovanje in dan smo se spodelili uslužbenec drugi dan pa s stanek, na kateri pogovorili o urne«, da bi bila

Pomagajmo Indiji

Občinski sindikalni svet je te dni poslal vsem sindikalnim podružnicam v naši občini pismo, v katerem ugotavlja, da je v nekaterih pokrajinah Indije prizadetih desetine milijonov ljudi zaradi pomanjkanja hrane. V nevarnosti zaradi lakote je skoraj 20 milijonov otrok in več kot 2 milijona nosečih in doječih mater.

Da bi pomagali Indiji pri prizadevanjih, da prepreči veliko katastrofo, organizira Rdeči križ Slovenije s sodelovanjem ostalih družbenih organizacij zbiranje pomoči Indiji. S tem v zvezi Občinski sindikalni svet Jesenice v že omenjenem pismu priporoča sindikalnim organizacijam, da delno iz svojih sredstev prispevajo za pomoč in da opo-

zorijo člane kolektiva, da po svojih močeh prispevajo svoj delež v tej akciji. V pismu je rečeno, da naj akcija postane izraz solidarnosti naših ljudi, ki so bili že večkrat deležni mednarodne pomoči. Akcija bo trajala do 15. aprila 1966.

Tudi izvršni odbor sindikalne organizacije v železarni je prejel pismo ObSS Jesenice. Na seji Izvršnega odbora, ki je bila v četrtek, so razen o proračunu za leto 1966 in regresiranju razpravljali tudi o akciji za pomoč Indiji. Na seji so se pomenili o vseh možnih oblikah, ki bi bile primerne za čim boljše izvedbo te pomembne akcije. O poteku akcije za pomoč Indiji bomo še poročali.

-or

26. nadaljevanje

Peter: Kolikor vem, imamo različne valjarske izdelke kot pločevino, paličasto jeklo, tračnice, žico in podobno. Ali je način valjanja za vse te izdelke enak?

Oče: V principu je potek valjanja za vse izdelke enak. Vendar razlika je pri obliki valjev, kadar valjamo pločevino ali profile kot so tračnice, žica in paličasto jeklo raznih oblik. Pri valjanju pločevine so valji gladki, medtem ko imajo valji za valjanje različnih profilov vdolbine, imenujemo jih strokovno kalibre, ki odgovarjajo obliki izvaljanega materiala med posameznimi fazami valjanja. Velikost kalibrów se postopno zmanjšuje, tako da pridejo končno do oblike in izmer, ki jih mora imeti izvaljeni material. Valjanje mora potekati tako pri pločevini kakor tudi pri profilih postopno, tako da prehaja material le počasi iz začetne v končno obliko. Zato je potrebno, da gre večkrat skozi valje iz ene in druge strani tako pri valjanju pločevine kakor tudi profilov. Pri tem moram omeniti, da imamo lahko za valjanje samo eno ogrodje z dvema ali več valji, lahko pa tudi več ogradij, ki

so postavljena eno za drugim ali pa drugo poleg drugega. V takšnem primeru moramo imeti še dodatne naprave, ki omogočajo transportiranje valjanca od enega ogradija do drugega. Na število ogradij vpliva to, kakšne izdelke valjamo in iz kakšnih osnovnih materialov. Na sliki vidiš valjanje profilnega jekla in valje z odgovarjajočimi kalibri.

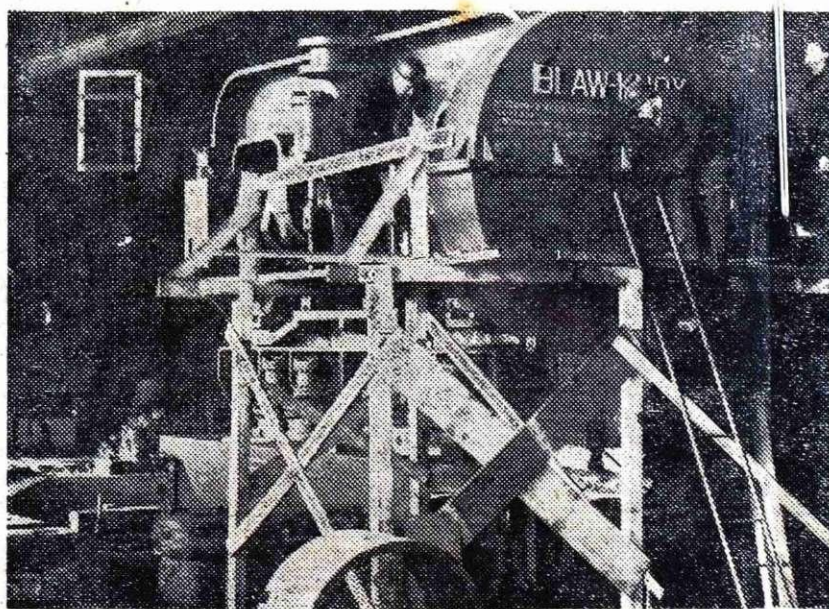
Peter: Ko sva govorila o kovanju, si povedal, da je potrebna za kovanje višja temperatura. Isto velja najbrž tudi za valjanje?

Oče: Valjanje je praktično isto kot kovanje, saj gre tudi tu za postopno preoblikovanje jekla in je razlika samo v tem, da poteka valjanje precej hitreje kot kovanje. Zato je tudi tu potrebna precej visoka temperatura. Običajno je začetna temperatura valjanja okoli 1200°C, kajti med samim procesom temperatura postopno pada, ker se jeklo ohlaja. Vendar višina temperature valjanja ni vedno enaka, temveč ima na to vpliv vrsta jekla, ki ga valjamo. Zato sem tudi rekel okoli 1200°C, ker je lahko nekoliko višja pa tudi nižja z ozirom na vrsto jekla.

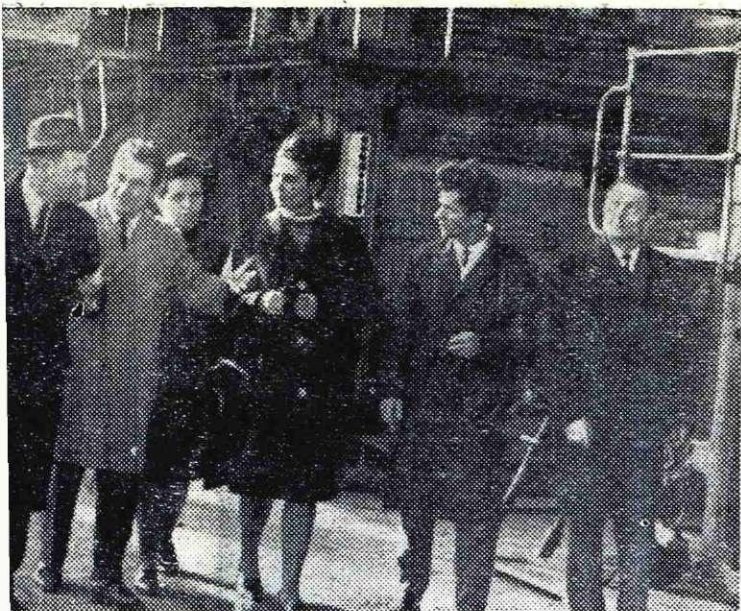
Peter: Kje ogrevate jeklo za valjanje?

Oče: Za to imamo na razpolago posebne peči, ki jih ogrevamo z

enim izmed kurilnih plinov, ki že poznaš, ali pa mazutom. Tehnični je več vrst z ozirom na to, kakšni zakladamo material za ogrevanje

Novo škarnje za rezanje debele pločevine, ki jih montirajo v valjarni 2400 (valjarna debele pločevine)

Franc Jernejc - Milče

IZDAJALCI NA DELU

10. nadaljevanje

»No,« je vprašal komandant, ki niti ni opazil, da vodja stoji mirno.

»Vse je v redu,« je odgovoril vodja patrolje, »vsi, ki so bili na seznamu, so zvezani v grmovju, kjer se je ustavila četa.«

»Vem, da si utrujen, toda naloga je važnejša. Moraš naprej na Pšinc z njimi. Vzemi patrolo, prekontroliraj vezi, da ti sedaj ne bi kdo ušel.«

»Razumem.«

Komandant je začel računati: »Z Mežaklje do Uskovnice je osem ur hoje. Če so krenili ob treh popoldan kot smo se zmenili, bi morali biti že dve uri tu. Upoštevajmo, da toliko hodi kurir in da je treba za četo več časa, toda vseeno je dve uri mnogo.«

»Če bi se jim kaj primerilo, bi sigurno to sporočili po kurirju. Počasi gre v tej temi,« ga je vzpodbujal politični komisar.

Se naprej so se pogovarjali o akciji in jo ocenili kot velik uspeh, v kolikor jo bodo izpeljali do konca, tako kot so si jo zamislili. Ko bodo imeli zbrane vse agente, jih bo treba poslati naprej v komando korpusa. Treba bo preko Bohinjske, Selške in Poljanske doline, preko Blegoša in ko bodo v Novakih na osvobojenem ozemlju, bo lažje.

Kazalci na uri so se pomikali počasi. Vsem se je zdelo, da bo že skoraj zora, čeprav je še 15 minut manjkalo do 11. ure. Iz daljave so se zaslišali glasovi iz smeri, ki vodi z Rudnega polja.

»Tu so,« pravi Florjan.

Res, že čez nekaj minut sta se javila v komandi komandir čete, ki je spremljala patrolo in vodja patrole.

»Nalogo smo izpolnili tako kot je bilo ukazano,« je raportiral vodja.

Komandant je poslal patrolo z agenti naprej na Pšinc, komandirju čete pa je dovolil počitek.

Vsem se je odvalil kamen od srca, saj so polovili vse, za katere so vedeli. Florjan in Andrej sta se poslovila, vzela s seboj Milka in se podala za patrolo. Molče, poglobljeni vsak v svoje misli, so se približali začasnemu zaporu. Čakalo jih je naporno delo, da bi ugotovili resnico. Morali so zvedeti, če ni Črni morda navedel kakšno ime oziroma človeka, ki je lahko popolnoma nedolžen. Do večera ne bo odmora, sploh pa niso čutili potrebe po spanju, saj so imeli vsak živec do konca napet.

si je ogledal tiskarno Arene v Zagrebu

Nagrada »Arene« našemu sodelavcu

Znan ilustriran časopis »Arene«, ki izhaja v Zagrebu, objavlja anketne liste in udeležence ankete nagrajuje. Med nagrajenci je bila pred kratkim tudi žena našega sodelavca Branka Čučka. Ker se sama zaradi majhnih otrok ni mogla odzvati vabilu, da sodeluje kot gost v kolegiju »Arene«, je odpotoval v Zagreb njen mož Branko Čučak. Pripomnimo naj še, da je poleg tega žena prejela 20.000 dinarjev nagrade. Svoj obisk v Zagrebu takole opisuje:

V Zagrebu sem se oglasil v tajništvu »Arene«, kjer so me zelo priščno sprejeli in mi kot ostalim nagrajenecem izročili 5.000 dinarjev. Potem so nas odpeljali v hotel »Palace«, kjer smo imeli stanovanje in hrano. Prvi dan smo se spoznali z ostalimi uslužbenci redakcije, drugi dan pa smo imeli sestanek, na katerem smo se pogovorili o urejanju »Arene«, da bi bila še bolj zani-

miva. Bili smo tri dni pravi novinarji, kakor so nas tudi imenovali, saj smo sami uredili 270. številko »Arene«. Tudi popoldan smo se pogovarjali le o »Arene«. Predlagal sem, da bi v eni izmed prihodnjih števil med popularnimi pevci predstavili Rafka Irgoliča, najboljšega slovenskega pevca kavbojskih popevk in Albina Felca, najboljšega hokejista Jugoslavije.

Tretji dan smo si ogledali tiskarno »Arene« in »Vjesnika«, pa tudi ostale zanimivosti Zagreba. Popoldan pa smo po slavnostnem kosilu v hotelu »Palace« odgovarjali na vprašanja glavnemu uredniku »Arene« Borisu Jankoviču. Ko nam je sekretarka uredništva razdelila še po 6.000 dinarjev za potne stroške, smo se po večerji poslojili in odpeljali, nekateri z avtobusom, drugi celo z letalom, vsak na svoj dom. Bili smo namreč zbrani iz vseh šestih republik.«

To je bilo 17. oktobra popoldan. Do mraka bodo prišli na rob Jelovice, pregledali dolino Save, če Nemci morda niso postavili zased in varno pripeljali aretirance, kamor je potrebno.

Pot z Mežaklje je vodila izpod Kleka ali preko njega in je manj nevarna, posebno ko bodo prebredli Radovno. Najmanj nevarnosti je bilo za patrolo, ki se je vračala z Velega polja.

Zato so se borci z dvema agentoma odločili za pot brez spremstva in tudi prvi prispeli, ko se še ni stemnilo, v štab.

V štabu je vladala napetost že ves dan. Strah, če bo akcija uspela, je moril komandanta, komisarja in oficirja OZNE, ki so edini vedeli za stanje. Med borci se je šušljalo, da so nekateri novinci izginili, toda nihče ni vedel, za kaj gre. Andrej je ta dan že dvakrat prišel v komando. Vsakič ga je spremljal Milko.

V zapuščeni planinski koči na Pšincu so borci opazili gibanje partizanov in so vsi vedeli, da niso iz odreda. Sklepali so, da so pripadniki bataljonov VDV, ki so prevzeli straženje aretiranih agentov. Vse to je povzročalo nesigurnost, saj borci niso vedeli, za kaj gre.

Tudi v komandi jih je bilo strah. Ali so odkrili vse agente? Niso morda koga zgrešili, ki bo na kakršen koli način obvestil sovražnika? Bo uspeh tudi v bataljonih na Jelovici in na Mežaklji popoln? Take in podobne misli so morale vse tri oficirje ves dan in pozno v noč.

Nekje iz daljave so zaslišali cerkveno uro. Deset je odbila. Trda tema je pokrila stoletne gozdove in celo po bregovih brez drevja in grmovja se ni videlo korak naprej. V taki noči lahko tudi najboljši vodič zgreši pot.

»Deset je, z Jelovice in Mežaklje še nikogar. Biti bi morali že tu!« je dejal komandant.

»Da,« je bolj dahnul kot rekel Andrej, ki je sedel poleg njega.

»Skrbi me, da niso naleteli na zasedo in se je pri tem kdo izmuznil,« je menil Florjan.

»Menda ne, no, vedeli bomo pa kmalu. Tisti z Jelovice so prav gotovo že prekoračili Savo, pa ni bilo slišati pokanja. Prav tako od Rudnega polja sem nismo slišali streljanja. Samo, če so uspeli vse dobiti,« je skrbelo Andreja.

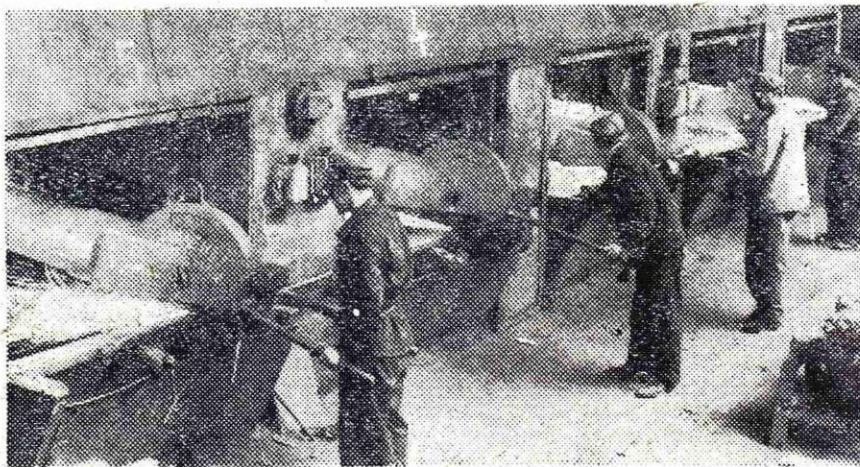
V tem so zaslišali korake. Kmalu se je iz teme izluščila postava in pred njimi je bil vodja patrolje z Jelovice.

ilnih plinov, ki jih mazutom. Teh pezozirom na to, kako rial za ogrevanje in

ga potem ponovno dobimo iz peči, ko ga je treba valjati. Pri tem moram omeniti, da lahko ingote in brame, ki smo jih odlili v jeklarni, še vroče prepeljemo v valjarno in jih takoj damo v peč za ogrevanje. S tem lahko znatno prihranimo na gorivu, ker se ingoti ali brame prej ogrejejo kot pa če jih zakladamo v valjarniško peč mrzle in potem ogrevamo v mrzlem stanju. Večina modernih železarn ima takšen postopek, da zaklada še vroče ingote in brame.

Peter: Kakšne naprave so poleg valjčnih ogrodij in peči še potrebne v valjarnah?

Oče: Potrebni naprav v valjarnah je še precej in se bova z njimi seznanila v glavnih obrisih, ker so to strojne naprave, ki jih poganjajo električni motorji. Vendar se te naprave razlikujejo z ozirom na to, kakšne izdelke valjarna proizvaja. Tu gre predvsem za pločevino ali različne profile. Ker se material

Čiščenje površine gredic (valjarniškega izdelka kvadratne oblike) z brušenjem

med valjanjem nekoliko ukrivi, je potrebna najprej ravnalna naprava, ki ga spet poravnava. Nato so potrebne škarje, ki odrežejo sprednji in zadnji del izvaljanega izdelka, ker kvalitetno ne odgovarja in če gre za profile, ga razrežejo na posa-

mezne kose zahtevane dolžine. Če pa valjamo pločevino, potem so škarje drugačne, saj je treba odrezati poleg sprednjega in zadnjega konca tudi še ob obeh stranicah, ki niso ravne. Poleg tega je treba pri tem rezanju paziti na točne mere,

kajti le-te morajo odgovarjati zahtevam naročnika. Seveda je pri škarjah važno tudi, kakšne debeline je material, ki ga je treba rezati, čim debelejši je, tem večje in močnejše morajo biti tudi škarje. Imamo pa v valjarnah tudi žerjave, ki prenašajo ingote in brame ter izvaljan material in naprave za čiščenje izvaljanih izdelkov s pomočjo brušenja.

Peter: Zakaj je potrebno čistiti te izdelke?

Oče: Vse ni potrebno čistiti, vendar če se pojavijo na površini napake in razpoke, nečistoče in podobno, potem jih je treba pred nadaljnjim valjanjem, to so polizdelki, očistiti z brušenjem ali pa z nekaterimi drugimi načini. Izvaljan material, ki ga dobavljajo železarne svojim kupcem, mora biti v vsakem pogledu v redu in zato tudi na površini ne sme imeti napak. Na slikki vidiš čiščenje z brušenjem kvadratnih valjarniških polizdelkov, ki jih imenujemo gredice.

atirajo v va-

Ne zapirajmo se med štiri stene

Novi člani občinskega komiteja ZM so na seji najprej razdelili funkcije, sestavili posamezne komisije in na podlagi sklepov letne konference razpravljali o možnosti realizacije delovnega programa v letu 1966.

Za predsednika so izvolili Antona Marčiča, zaposlenega v železarni, za sekretarja pa Marjana Žitnika, profesionalca na občinskem komiteju ZM. V okviru občinskega komiteja ZM Jesenice bodo še naprej delale naslednje komisije:

— komisija za idejno-politično vzgojo mladine, ki ji predseduje Zvonko Miklič, dijak srednje tehnične šole na Jesenicah;

— komisija za delo aktivov po osnovnih, srednjih in strokovnih šolah, — predsednik Anton Dežman, predmetni učitelj na osnovni šoli »Pržihov Voranc«;

— komisija za društveno dejavnost — predsednik Vladimir Brun, zaposlen v železarni.

Imajo še dve komisiji: kadrovske komisijo in komisijo, ki bo skrbela za delo mladinskih aktivov na terenu in v okviru gospodarskih organizacij. Novi člani komiteja in komisij ne smejo biti zapisani samo na papirju, ampak se morajo zavedati, da imajo dolžnost in odgovornost do dela v mladinski organizaciji. Kakor hitro so bili izvoljeni na občinski konferenci ali pa na konferencah v posameznih aktivih so pridobili zaupanje med mladino. To zaupanje bodo lahko opravičili le z vestnim delom, kajti samo z lastnimi primeri lahko vzgajamo druge. Težko je zagovarjati svojo neaktivnost pred družbo, predvsem pa pred tisoči mladih ljudi.

Večkrat govorimo, da je naša mladina neaktivna, če bi pa napravili statistiko, koliko mladih ljudi se vključuje v društva, predvsem v TVD »Partizan« in Zvezo tabornikov in koliko mladine po rednem delu obiskuje razne večerne šole, večkrat te naše trditve ne bi bile resnične. Zato je naloga novega

občinskega komiteja in vseh mladih aktivistov, da se ne zapirajo med štiri stene in na dolgo razpravljajo o delu naše mladine, ampak morajo iti tja, kjer se mladina uči, dela in preživlja svoj prosti čas. Vsak mladinski aktivist se mora vključiti v razna društva in v mladinske aktivnosti na terenu in tam s svojo marljivostjo ter moralnim ponašanjem pokazati, da je vreden zaupanja, ki ga je pridobil med mladino. Člani občinskega komiteja morajo biti vedno na tekočem, kaj dela naša mladina po društvi v svojem prostem času. Občinski komiteji bo tudi moral sodelovati pri sestavljanju letnih programov v tistih društvi, kjer je vključenih največ mladih ljudi.

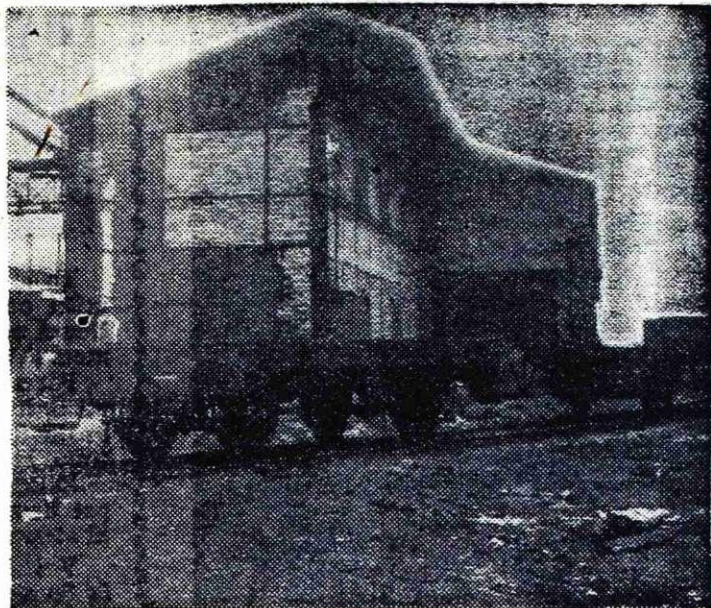
Člani občinskega komiteja bodo organizirali enodnevne seminarje za mladinske aktiviste v delovnih organizacijah, na katerih bodo v glavnem razpravljali o nalogah mladine v delovnih organizacijah in o vključevanju mladih ljudi v samoupravne organe. Tudi za mladinske aktiviste v osnovnih, srednjih in strokovnih šolah bo enodnevni seminar, na katerem bodo mladinci govorili o delu mladinskih šolskih aktivov in šolskih skupnosti. V

okviru občinskega komiteja mladine nameravajo ponovno ustanoviti aktiv mladih prostovoljnih delavcev z namenom, da bi se le-ti bolj vključevali v družbeno-politične organizacije in s tem tudi izven šole pomagali pri vzgoji socialistične mladine.

V okviru tedna mladosti in rojstnega dne maršala Tita bo osrednja proslava v gledališču »Tone Čufar«. Posamezni mladinski aktivisti bodo organizirali samostojne proslave in medsebojna športna tekmovanja s sodelovanjem raznih društev in ostalih družbeno-političnih organizacij.

V letošnjem letu bodo člani občinskega komiteja Zveze mladine izdajali svoj bilten in v njem mladino stalno seznanjali o delu komiteja in posameznih mladinskih aktivov. V tem biltenu bodo sodelovali tudi mladinski aktivisti iz delovnih organizacij, šol in terenov z lastnimi prispevki.

Na kratko in bežno sem skušal opisati delo mladine v naši občini v tekočem letu. Posamezni mladinski aktivisti pa še sestavljajo svoje delovne programe. Če bodo člani občinskega komiteja in ostali mladinski aktivisti program vestno izvajali, občinski komiteji ne bo samo zaradi predsednika, sekretarja in komisij, ampak bo postal resnična tribuna mladih ljudi. JOŽE VINDIŠAR

Del obdelovalnice blokov se je moral umakniti, da bi dobili dovolj prostora za nemoteno obratovanje nove ASEA električne peči

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Javornika I in sindikalni organizaciji Železarne Jesenice se najiskrenejše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času mojega dolgotrajnega bolovanja.

Marko Vidic
Javornik I

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage mame

IVANE SVETINA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v dneh težke izgube pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in jo spremili na zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi dr. Sajevcu za pomoč pri zdravljenju, pevskega zboru upokojencev za žalostinke in in vsem lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zalujoči hčerki Ivanka in Milka z družinama in sorodstvo.

Delo hortikulturnega društva Jesenice je živahno

Lahko trdimo, da je jeseniško hortikulturno društvo doseglo še eno veliko zmago. V društvo je včlanjenih 480 ljubiteljev cvetic in je s tem postalo najmočnejše društvo v Sloveniji, ki ima 25 društev. Ta številka pa ni dokončna in bo v že nekaj mesecih verjetno presegla število 500 članov. Vsekakor je to uspeh dela, ki ga opravlja društvo.

V prepolni dvorani šolske sobe na železniški postaji Jesenice je v sredo, 2. marca,

pred 180 člani predaval o vrstah zelenjave predsednik HD inž. Janez Pšenica. Prav tako številni so bili poslušalci na predavanju Ivana Tuška z naslovom »Švica v cvetju«. Z 220 barvnimi pozitivni je prikazal številne pejsažne ureditve, ki jih potrebuje neki kraj, da bi privabil turiste. Prav to predavanje je jasno pokazalo potrebo, da tudi zaradi turistov primerno olepšamo svoj kraj. V ta namen je kakor prejšnja leta tudi letos pre-

skrbelo društvo za ljubitelje razno cvetje. Omenim naj, da bo na novo v naši občini zacvetelo preko 800 različnih vrtnic, okoli 600 gladiol, na balkonih in oknih bo posajenih 1700 gomoljastih begonij. Naročili pa smo tudi nekaj okrasnega grmičevja in trajnic, ki jih lahko naročite vsak dan od 9. do 12. ure v pisarni Turističnega društva. Tam imajo seznam rastlinja, ki je opremljen z barvnimi slikami. Naročila bomo sprejema-

li do konca marca. Vse rastline, naročene do 21. marca, bomo razdelili, zavite in etiketirane, 23. marca v šolski sobi železniške postaje na Jesenicah, ko bo Jože Kregar predaval o dunajski cvetlični razstavi. Predavanje bo ob 19. uri.

Naši balkoni in okna pa bodo še lepša, ko bodo na njih še pelargonije, petunije in razne enoletnice. V ta namen ima društvo pripravljene za člane zabojčke, ki jih bo v kratkem razdelilo.

Šestrazrednica po prvi svetovni vojni

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Drugo šolsko leto 1919/20 se je začelo sredi septembra; vpisovanje je bilo 14. in 15. septembra, 16. sept. je bila »začetna šolarska maša s poklicanjem sv. Duha v župni cerkvi na Jesenicah, nato vrnitev v šolo in porazdelitev po razredih in odhod.« Zanimiva je številčna preglednica za drugo šolsko leto, ker je število učencev med šolskim letom naraslo, tako da je bilo po sklepu šolskega leta več učencev, kot pa jih je bilo ob vpisu; v petnajstih oddelkih šestrazrednice je bilo 443 dečkov, 500 deklic, skupno 943 učencev; v štirih razredih nemških vzporednic je bilo 65 (32 in 33) učencev, v ponavljalni pa 70 (37 in 33) učencev; po narodnosti je bilo 1013 Slovencev, Nemcev pa 65. Učni uspeh pa je bil slab; 761 učen-

cev je bilo sposobnih za prestop v višji razred, 219 učencev ni bilo sposobnih, 28 učencev pa je ostalo neizprašanih! Vzrokov za tak slab učni uspeh je bilo gotovo več; pouk je med vojno bil večkrat prekinjen, ker je poslopje zasedlo vojaštvo in ker je primanjkovalo kurjave; mnogo je bilo zamenjav razrednikov zaradi bolezenskih in študijskih dopustov učiteljskega; najtežji vzrok pa so bili prenapolnjeni razredi, najmanj s 45 učenci, največ s 83 učenci, peti razred pa je štel celo 110 učencev vse dotlej, dokler na Višji šolski svet z naredbno št. 15120. z dne 10. novembra 1919 odprl začasno (!) vzporednico k petemu razredu, namreč 5. b! Tudi ustreznih slovenskih učnih knjig za vse predmete še ni bilo na voljo.

čprav so vpeljali »šolski list« kot dodatno berilo; nadaljnji vzrok je prav gotovo bil razdeljeni pouk (razredi so namreč imeli nekaj ur pouka dopoldan, nekaj ur pa popoldan po opoldanskem odmoru za kosilo! Nerazdeljeni dopoldanski in popoldanski pouk je dovolil Višji šolski svet z naredbno št. 20.441 z dne 31. decembra 1919 in sicer za tukajšnjo šolo za šolsko leto 1919/20.

Večje spremembe so bile v takratnem učiteljskem zboru; nameščeni so bili: začasna učiteljica Erna Kramaršič iz Brezovice; začasna učiteljica Kristina Černe iz Radovljice (ki je podala ostavko 25. 1. 1920, ker se je poročila); učiteljski kandidat Franc Veit je kot nameštni učitelj poučeval razred šolskega voditelja Salbergerja, ki je bil z naredbno Višjega šolskega sveta oproščen pouka; učiteljski kandidat Valentin Razinger na izpraznjeno mesto učitelja Julija Mavria; za stalnega učitelja Dragotin

Hude, nadučitelj iz Starega trga; nameštni učitelj Nikolaj Prestor iz Slov. Smihela pri Tinju na Koroškem; učiteljica Marija Žitnik. Enoletni študijski dopust sta imela Franc Erjavc in Cecilija Vilman za izobraževalni tečaj za učitelje meščanske šole na državnem učiteljskem v Mariboru; poleg teh dveh pa je bilo še nekaj učiteljev na eno — in večmesečnih dopustih, študijskih in bolezenskih.

Med šolskim letom so učenci proslavili petdesetletnico smrti pesnika Sorškega polja Simona Jenka ter pesnika himne »Naprej, zastava slave«; ob državnih praznikih — dan osvoboditve 29. oktobra, dan zedinjenja 1. decembra, Vidov dan, Petrov dan, rojstni dan in slava kralja Petra I., so po slovesni šolski maši učenci v sprevodu manifestirali po Jesenicah in Savi, v šoli so bile nato proslave s petjem, deklamacijami ter slavnostnim govorom, udeležili pa so se tudi verskih vaj, spovedi, obhajila, pro-

ces
na
po
sc
je
pri
bu
vih
ska
nav
in
V
roš
obi
Ko
reš
šol
Lju
Sol
bi
zdr
ska
obl
Poz
Otu

Sovjetska novinarja v našem uredništvu

Pretekli petek sta se na Jesenicah mudila sovjetska novinarja, ki sta za bralce časopisov »Trud« in »Izvestja« poročala o svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu. Ogledala sta si valjarne na Javorniku, hladno valjarno in žičarno in drsališče pod Mežakljo.

Zaprosili smo ju za kratek razgovor o vtisih iz Slovenije in o letošnji največji športni prireditvi »Hokej 66«. Novinarja Gurari Samari, član redakcije časopisa »Trud« in Vasilij Žiljcov iz uredništva časopisa »Izvestja« v Moskvi, sta povedala, da sta prvič obiskala Slovenijo oziroma Jugoslavijo. Bila sta v Ljubljani, na Bledu, na Zelenici in na Jesenicah. Mnogo sta brala in tudi slišala o Jugoslaviji ter njenih prebivalcih, toda sedaj sta lahko spoznala, da jezik ne igra nobene vloge ter da nas družijo veliko skupnega in da smo si tudi po naravi zelo blizu.

Ogledala sta si naše valjarne in izmenjala nekaj besed z delavci. Novinar Samari meni, da imajo tudi v Sovjetski zvezi že veliko takšnih tovarn kot so naše valjarne, ki pa so potrebne rekonstrukcije, saj je v posameznih obratih še veliko napornega ročnega dela, medtem ko je hladna valjarna-žičarna modernejša in imajo delavci tudi boljše delovne pogoje.

Naslednje vprašanje se je nanašalo na svetovno

prvenstvo v hokeju na ledu. Bila sta enotnega mnenja, da je prireditev odlično organizirana, saj so novinarji imeli na razpolago vse pripomočke, da so lahko nemoteno poročali svojim redakcijam izven naših meja. Podatki o posameznih tekmah so bili novinarjem na razpolago v desetih minutah. Pripomnila sta, da je bilo letošnje svetovno prvenstvo v hokeju na ledu boljše organizirano kot lani v Tampereju na Finskem.

Pripovedovala sta tudi o sovjetski državni reprezentanci in komentirala neodločen rezultat s Švedsi. Sovjetski hokejisti imajo vedno težave, kadar igrajo s Švedsi na svetovnih prvenstvih. Tudi lani v Tampereju so Švedji v prvi tretjini že vodili z 2:0, nato pa so sovjetski hokejisti spremenili rezultat na 5:2 v njihovo korist. Mislili so, da letos v Ljubljani ne bo tako resno s Švedsi, razen tega pa je bil napadalec Loktev bolan. Ker je bila v petek na sporedu odločilna in pomembna tekma s Kanado, smo ju prosili za prognozo. Novinar »Truda« je pripomnil, da je sovjetsko moštvo za razred boljše in da bodo zmagali na tej tekmi z z dvema goloma razlike, novinar »Izvestij« pa je omenil rezultat 4:2 za Sovjetsko zvezo. (Op. p.: Veliko se nista zmotila, rezultat je bil 3:0 v korist Sovjetske zveze.) - or

Planica 66 – 30-letnica

Ni se še polegeli vrvež dosedanje največje prireditve pri nas – svetovnega prvenstva v hokeju na ledu, ko se športni delavci že pripravljajo na nov dogodek. Od 25. do 27. marca bodo v Planici na prenovljeni 135-metrski skakalnici smučarski poleti. Planiški komite je dobil uradno potrjene prijave že iz 14 držav, poimenske pa prihajajo. Po dosedanjih prijavah se bo v Planici zbrala vsa skakalna elita sveta.

Planiška velikanka je prenovljena in je sedaj kritična točka pri 123 metrih, toda brez večjih težav in še vedno varno skakalec lahko skoči 135 metrov. S to dolžino se skakalnica vključuje med velikanke, ki jih je na svetu zelo malo, vsega štiri: v Oberstdorfu, Hulmu, v Vikersundu (zgradili so jo letos) in v Planici.

Planiška skakalnica ima višinsko razliko od odskočne mize do radiusa v izteku 123 metrov, torej so skakalci, ki si upajo skakati v tako brezno, res pogumni. Menda pa nameravajo že v bližnji prihodnosti zgraditi v Planici novo 150-metrsko skakalnico, ki bi jo imenovali letalnico. Če bo to res, bo to največji objekt te vrste v svetu. Tako bo tudi uresničena želja »očeta« skakalnic inž. Stanka Bloudka in bi jo

zgradili v njegov spomin, saj je prav on zaslužen, da je Planica slovela po vsem svetu.

Letos proslavlja Planica svojevrsten jubilej. 30 let je, odkar je prvi človek poletel sto metrov daleč. Na podobni prireditvi kot letos je pred tridesetimi leti kot prvi Avstrijec Sepp Bradl skočil 101 meter. To je bila za takratni čas in razmere fantastična dolžina, danes pa je že nekaj vsakdanjega. Sedanji planiški rekord, ki znaša 128 metrov, brani vzhodnonemški skakalec Helmut Recknagel. Prepričani smo, da ga bo letos izgubil in da bo Planica prav na letošnji prireditvi dobila novega rekorderja.

Naši skakalci so že zbrani v Planici in trenirajo na 90-metrski skakalnici. Ko bo velikanka dokončno urejena, se bodo preselili tja. Skupno

je na pripravah 15 tekmovalcev, koliko jih bo nastopilo na planiškem tednu, pa še ni znano. P. K.

Ludvik Zajc – dvakrat drugi

Nogometaši na igrišču

V nedeljo, 20. marca, bodo na sporedu že prve tekme v slovenski konjski ligi – zahod. V Ljubljani se bosta srečali enajstorigi tamkajšnje Svobode in Jesenic.

O pripravah naših nogometašev na spomladanski del nogometnega prvenstva nam je pripovedoval vodja tehnične komisije pri nogometnem klubu inž. Adi Mulej. Povedal je, da so s treningi na nogometnem igrišču pod Mežakljo začeli že s 1. februarjem. Treninge vodi trener in igralec prvega moštva Milan Koban. Moštvo še ni dovolj uigrano in bi posamezni nogometaši potrebovali še kondicijske treninge. V okviru priprav na nogometno prvenstvo so odigrali tri prijateljske tekme. Najprej so v Novi Gori-

ci neodločeno 2:2, sredi preteklega tedna pa so v Lescah premagali moštvo Lesc s 16:3, v nedeljo pa so v Tolminu izgubili tekmo z rezultatom 3:2. Pričakujemo, da bodo z veliko mero požrtvovalnosti, borbenosti in tovarištva jeseniški nogometaši premostili vse ovire in dosegli vsaj tak uspeh kot v jesenskem delu nogometnega prvenstva, ko so osvojili četrto mesto. Po tekmi s Svobodo v Ljubljani bodo gostovali še na Vrhniki, kjer bodo odigrali prvenstveno tekmo z moštvom »Usnjaja«, nato pa bodo sprejeli v goste enajstorigo »Slavije« iz Vevč, ki je osvojila naslov jesenskega prvaka v zahodnem delu slovenske conske lige. — or

ZELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE – Ureja redakcijski odbor – Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Naslov: Uredništvo Zelezarja, Zelezarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 – Tisk ČP »Gorenjski tisk«

cesij. Skoraj vsi učenci so se odpeljali na Bled (za brezplačno vožnjo je podaril gerent občine 400 kron), kjer so pozdravili regenta Aleksandra, ki je iz Ljubljane prvič prispel na Bled; pri sprejemu je brenkal šolski tamburaški zbor, ob šolski zastavi pa so vihrale še državna, slovenske, hrvatska in srbska trobojnica. Učenci so navdušeno pozdravljali tudi pesnika in generala Rudolfa Maistra.

V narodnostni boj za Slovensko Koroško se uvrščata dva medsebojna obiska šolske mladine Gorenjske in Koroške. Dne 11. junija 1920 je namreč vlak pripeljal učence meščanske šole iz Borovelj, ki so bili na poti v Ljubljano, kjer so priredili koncert. Šolski kronist je zapisal: »Po naredbi Višjega šolskega sveta jih je pozdravilo tukajšnje učiteljsvo in šolska mladina, ki je došla praznično oblečena, s cvetjem in zastavicami. Pozdravili so jih kar najslovesneje. Otroški tamburaški zbor je zasviral

nekaj lepih skladb, nakar je vlak odpeljal med splošnim navdušenjem vseh navzočih v Ljubljano.«

Jeseniška šolska mladina pa je obisk vrnila: »Dne 15. julija se je vršil izlet šolske mladine v Bače na Koroško. Skoro tri četrtine vseh šolskih otrok se je zbralo v šoli, odkoder smo šli na kolodvor in se odpeljali na Koroško. Na Bačah smo se porazdelili v posamezne gručice, ker nismo mogli skupno hoditi vsled neprestanega dežja. Zjutraj je kazalo, da bo približno lepo vreme, a pral nas je ves dan dež, ki je sicer skrajšal dnevni red, ni pa motil otroškega razpoloženja.« Šolski izlet k Baškem jezeru je pred plebiscitom organiziral učitelj Leo Pibovec, kot je zapisal učitelj Stanko Lampič v posebnem dopisu svojih spominov.

Poverjeništvu za uk in bogočastje ter Višji šolski svet sta namreč že oktobra 1919 naročila, da naj ljudske in srednje šole posvečajo pri pouku

posebno pozornost neodrešenim pokrajinam in da naj vzbujajo v mladini zanimanje za te kraje. Druga važna naredba Višjega šolskega sveta naroča, da naj šole poleg rojstnega kraja učencev vpišejo Slovenija ter po potrebi se politični okraj, ker so bile odpravljene dotedanje deželne meje med Koroško, Kranjsko, Goriško (Primorsko) in Stajersko. S to naredbo je v zvezi naslednja z dne 29. decembra 1919 glede zemljepisnega in zgodovinskega pouka, da je treba v vseh šolskih knjigah izpustiti vsa berila o Avstro-Ogrski in habsburški dinastiji, teh ne smejo čitati in obravnavati. Važnejše naredbe pa so še glede pogojev souprave šolskih poslopij in telovadnic v politične namene, dalje glede usposobljenostnega ocenjevanja učiteljev ljudskih in meščanskih šol v Sloveniji, ki jih ocenjujejo šolski voditelji; naredba o državnih praznikih pa naroča, da je treba poleg drugih praz-

novati še 24. maj kot praznik slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Sklep šolskega leta 1919/20 je bil 15. julija 1920.

Tretje šolsko leto – 1920/21: v dneh 14. in 15. septembra 1920 se je vpisalo v vsakdanjo šolo 985 (476 in 509) učencev, ponavljalno šolo je obiskovalo 64 (24 in 40), na štirih nemških vzporednicah vsakdanje šole pa je bilo 72 (32 in 40) učencev nemške narodnosti; skupno torej 1121 (532 in 589) učencev. To število učencev je bilo doslej najvišje, kajti po tem šolskem letu je začelo število padati. Šestrazrednica je letos štela 19 oddelkov s štirimi nemškimi vzporednicami v začetku šolskega leta; zaradi malega števila učencev pa je okrajni šolski svet v Radovljici z dopisom št. 476 z dne 11. maja 1921 odredil, da so se dosedanje štiri nemške vzporednice skrčile na dve, kar je vodstvo šole izpolnilo 26. maja 1921.

GUSTI
BIZJAK

10 DNI V KAIRU IN GORNJEM EGIPTU

(nadaljevanje)

Prvega dne smo si ogledali stari del Kaira, Heliopolis, cerkve Koptov in džamijo El Amr. Džamij je v Kairu veliko, saj so skoraj vsi Arabci mohamedanci — častilci Alaha. Obiskali smo eno izmed manjših džamij v revni četrti starega Kaira. Vstop s čevlji ni dovoljen. Moraš se sezuti ali pa natakniti nekakšne copate. Notranjost je prekrasna, vsa iz poslikanega stekla in alabastra. Tla pokrivajo prekrasne perzijske preproge, v katere se pri hoji kar pogrezneš. Ne manjka pa v takih džamijah predmetov iz čistega zlata, zato predstavljajo te cerkve pravo bogastvo. Vodič je med drugim povedal, da so precej vrednih predmetov pobrali Židje,

okoli 23. ure in traja do 2. ure zjutraj ter vključuje vse, od tradicionalnega orientalskega plesa, artistov, popevk do raznih komičnih točk.

Vstopnina je precej visoka in tudi cene so zasoljene, kar pa ni čudno, saj take lokale obiskujejo izključno bogataši, ki ne vedo kam z denarjem.

V zgodnjih jutranjih urah smo se vrnili v hotel, saj smo bili po napornem, toda zanimivem dnevu potrebni počitka. Naslednji dan si bomo namreč ogledali piramide in zoološki vrt v Kairu.

Dopoldan smo imeli prost, popoldan pa smo se z avtobusom odpeljali k piramidam. Od Kaira so oddaljene približno 10 km. Velikih piramid je pet, precej

se napotili po ozkem hodniku, sklonjeni seveda, v notranjost. Točno na sredini piramide je grobnica, kamor so pokopali faraona. To je precej velik prostor, približno za dve veliki sobi, ki je po vseh stenah popisan s pisavo — hieroglifi. To so pravzaprav podobe iz njihovega življenja, vklesane v alabaster. Sredi tega prostora je grobnica, kjer je ležal mumificiran faraon. Sedaj hranijo mumijo v nacionalnem muzeju.

Vse piramide so zgrajene na isti način in pomenijo za Egipt glavno turistično zanimivost. Posebno veličastna je Keopsova piramida, ki ima vedno tudi največ obiskovalcev.

Ta dan smo si morali ogledati še zoološki vrt, zato nam je časa primanjkovalo. Težko smo se poslovili od tega zgodovinskega okolja. — Vodič nam je pozneje povedal, da je čudovito doživeti sončni zahod ob piramidah.

Zoološki vrt v Kairu je ogromen, tako da si zaradi pomanjkanja časa nismo mogli vsega ogledati. Vodič nas je vodil k najzanimivejšim kletkam. Živali imajo tu velike prostore s naravo, ki jim najbolj ustreza.

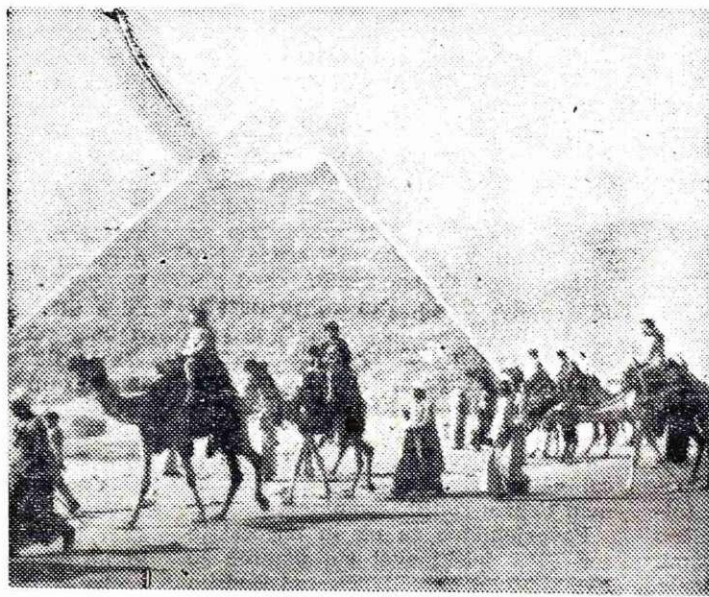
Najzanimivejše so vsekakor opice. Okrog njihovega prostora je vedno dovolj radovednežev, ki se ne morejo nagledati virtuoznih norčij. Imajo tudi nekaj prekrasnih afriških levov, nosoroge in še veliko najrazličnejših afriških živali, ki so še bolj zanimive v naravni okolici.

(Nadaljevanje prihodnjic)

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne 2400 se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Jože Jug
valjarna 2400

Romanje okoli piramid je bilo udobno na kameli

Dvakrat Pečar in Zajc

Dolina skakalnic se je v nedeljo zjutraj prebudila povsem v praznični obleki. Zapadel je nov sneg, sonce pa je obsijalo 90-metrsko skakalnico. Vreme je bilo v dolini skakalnic prekrasno in redkim obiskovalcem ni bilo žal poti v Planico, saj so poleg sonca uživali tudi v skokih najboljših slovenskih skakalcev. Pomerili so se namreč za 21. državno prvenstvo na veliki in mali skakalnici.

Na 90-metrski skakalnici je po dveh skokih zasedel prvo mesto naš sodelavec Marjan Pečar. Sodniki so ga ocenili z največ možnimi točkami, to je 236.9. Na drugo mesto se je uvrstil Ludvik Zajc. Sodniki so mu prisodili 227.3 točke. Stanko Smolej je tokrat potožil, da mu ne gre najbolje in se je moral na 90-metrski napravi zadovoljiti z 10. mestom. Zelo lepo pa se je v tej elitni sredini znašel Malej z Javornika, saj je bil na odličnem 14. mestu.

Letošnje 21. državno prvenstvo v smučarskih skokih na veliki in mali skakalnici je dalo realno sliko v tej smučarski panogi. Pečar in Zajc sta nedvomno skakalca, ki močno odstopata od ostalih nasledovalcev. Nedeljsko državno prvenstvo je pokazalo, da bosta morala še vrsto let zastopati naše barve doma in v inozemstvu. K tej dvojici pa nedvomno sedi tudi Eržen, ki v nedeljo ni skakal, ker je na turneji po Japonskem. Za to našo trojico sledijo še znana imena Smolej, Jurman, Giacomelli in Oman, ki pa žal preveč zaostajajo po tehničnem znanju. Novi zvezdi na obzorju sta mlada skakalca iz Črne na Koroškem Štrucelj in Pudgar, ki sta od mladih v nedeljo najlepše skakala in pokazala največ smučarskega znanja. Toda treba bo še mnogo dela in truda, da se ne zgubita kot do sedaj že mnogo obetajočih skakalcev.

Bolj žalostna je ugotovitev glede udeležbe. Vsekakor je premalo samo 26 skakalcev, ki jih je komisija pustila skakati na 90 m skakalnici. Ta številka bi morala biti mnogo večja, posebno še na

takem nastopu kot je državno prvenstvo. Graje vredna je udeležba po klubih. Žal je prvenstvo razumelo le 8 slovenskih klubov. Vprašujemo se, kje so ostali klubi v Sloveniji in iz ostalih republik, saj je po statistiki slika precej drugačna.

Organizatorji letošnjega prvenstva SK Planica zaslužijo vso pohvalo, saj so izvedli tekmovanje brezhibno, kljub temu, da je zapadlo več kot 25 cm novega snega. 50 m skakalnico poleg železniške postaje in 90 m so usposobili v nekaj urah, da so lahko tekmovalci nemoteno skakali. Res je bilo nekaj padcev, toda za to ni kriv organizator,

Marjan Pečar — dvakrat prvi

ampak skakalci sami, ker ne znajo skakati v nekoliko neugodnih snežnih razmerah.

REZULTATI: 1. Pečar (Mostrana) 236.9 (87, 87), 2. Zajc (Jesenice) 227.3 (82, 87), 3. Jurman (Enotnost) 206.5 (78, 83), 10. Smolej (Jesenice) 162 (66, 72.5), 14. Malej (Jesenice) 141.8 (62, 69).

Rezultati 50 m skakalnica: 1. Pečar 231.7 (49, 50), 2. Zajc 227.1 (48, 49), 3. Giacomelli 223.3 (47, 49), 11. Smolej.

P. K.

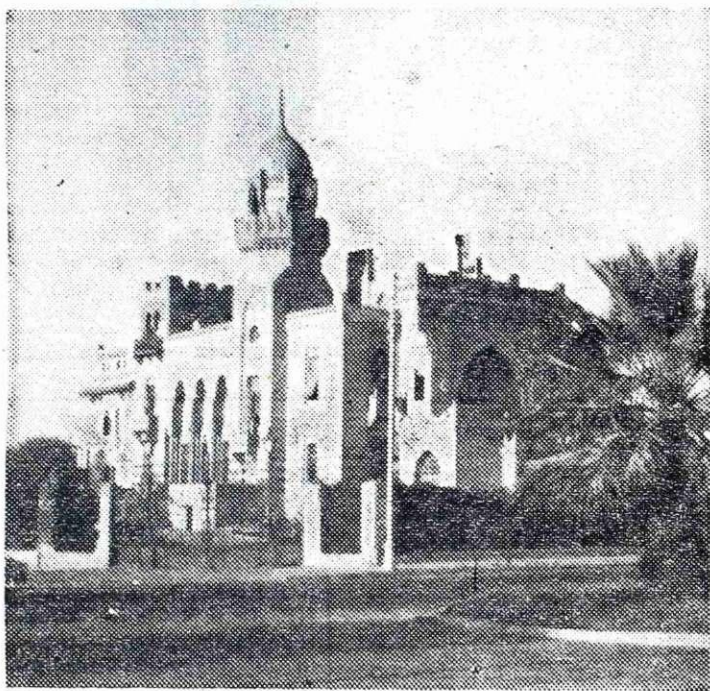
ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti ljube žene

KATARINE HAJDIČ

se iskreno zahvaljujemo dr. Sajevcu za lajšanje bolečin, Kristini Novak za požrtvovalno pomoč v bolezni, dobrim sosedom, uslužbencem Zdravstvenega doma in vsem, ki so počastili njen spomin in jo spremili k zadnjemu počitku.

Zalujoči: mož Avgust in Milena z družino

Ena izmed bolj razkošnih džamij v starem delu Kaira

kar so šele pozneje ugotovili. Za seboj so namreč pustili sled. Na strop okoli velikega lestence so vgravirali njihov simbol — krog z vrisano šesterokrako zvezdo. Zato še sedaj vlada med tema narodom brezmejno sovraštvo.

Ogledali smo si tudi spomenik egiptovskemu faraonu Ramzesu II. in najlepše predmestje Kaira Zamalek, ki je obkroženo z bujnim rastlinjem in lepimi parki. Sredi Zamaleka je zelo znan športni park, kjer lahko po želji tudi treniraš.

Na našem prvem popotovanju skozi Kairo nas je kmalu prehitela noč, tako da smo se preko otoka Rodah sredi Nila vrnili v hotel. Večerni del programa je bil izpolnjen z obiskom enega izmed najboljših nočnih klubov Kaira — Aubera de Pyramides. Že naslov pove, da je v bližini piramid, ki jih lahko opazuješ osvetljene z bleščočimi reflektorji. Program se začne

pa je manjših. Najbolj zanimiva je vsekakor Keopsova piramida. Pravzaprav so to grobnice nekdanjih egiptovskih vladarjev ali faraonov.

Ko smo prispeli do piramid, so nam začeli podjetni Arabci ponujati svoje kamele za fotografiranje, ali pa za ježo okoli piramid. Toda napotili smo se kar peš, nekateri pa so se za spomin slikali na kameli s tradicionalnim arabskim pokrivalom na glavi. To je vzbudilo precej smeha.

Največja piramida, ki je visoka 142 m, je zgrajena iz granitnih kvadrov, dolgih blizu 2 m s presekom 1 m². Te kvadre so sužnji lomili v hribu na drugi strani Nila in jih na splavih prepeljali čez reko, od tod pa na valjih in z vrvmi do gradbišča. Še danes ne vedo točno, kako so jih uspeli dvigati v tako višino kot tudi ne, kako dolgo so tako piramido gradili.

Piramide smo si ogledali zelo podrobno. Naiprejši smo

Enajstí na svetu (z leve proti desni): Bogo Jan, Tišler, Ivo Jan, Šemsedinović, Ravnik, Franc Smolej, Jug, Gale, Roman Smolej, Beravs, Mlakar, Felc, Mihajlovski, Hiti in Renaud

Eva Vavrova je na tekmi s Švico poklonila našim reprezentantom v imenu podjetja Praga - export po en par hokejskih rokavic

Niti optimisti niso računali na 3. mesto

Niti največji optimisti niso računali, da bo naša hokejska reprezentanca dosegla na letošnjem 32. svetovnem prvenstvu tako zavidljiv uspeh. V B skupini so osvojili 3. mesto, v skupni uvrstitvi 11., v evropskem merilu pa 9. mesto. Nedvomno je to največji uspeh, ki smo ga v zgodovini hokeja zabeležili Jugoslovani. Posebno ponosni moramo biti še Jeseničani, saj so 95% reprezentance sestavljali naši igralci in tako nosili glavno breme odgovornosti. Z lepo in dobro igro so popolnoma opravičili zaupanje, ki jim je bilo **izkazano. Sedaj**

lahko zapišemo, da so fantje pokazali vse, kar znajo, ter se borili do zadnjega atoma moči. Klonili so le v srečanju z Veliko Britanijo, kar pa ne smemo obsojati. Vedeti moramo, da so to mladi fantje, ki so postali žrtev mladostne zagnanosti in so zato prej vredni pohvale kot česa drugega, saj so vendar pokazali, da so nepopustljivi borci in to v najtežjih trenutkih.

Ko tako v miru analiziramo uspehe, je težko najti nekoga, ki zasluži posebno pohvalo. Vsi so igrali dobro. Pokazalo se je, da le s skupnimi močmi beležijo največje

uspehe. Najboljši steber v moštvu je bil Felc, saj je po mednarodnih pravilih o ocenjevanju dobil 9 točk, za ta uspeh pa je dobil v Zagrebu še poseben pokal.

Vso pohvalo pa zasluži brez dvoma mladi napadalec Hiti, Beravs in Roman Smolej, saj so igrali do sedaj v najboljši formi. Se in še bi lahko naštevali imena, toda naj bo dovolj. Raje zapišimo: pohvalo zasluži vsi, ki so izdržali teh 10 dni na »vročem« ledu na Šalati. Od vodstva zagrebskega turnirja pa so dobili tudi pokal kot najbolj borbena ekipa, to pa je istočasno priznanje vsem 17 igralcem. Ob koncu naj si dovolimo v imenu brakov in v našem imenu še enkrat čestitati k tako velikemu uspehu. V prihodnje pa želimo še mnogo podobnih zmag!

P. K.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

19. in 20. marca ameriški barvni CS film POMIRI SE, DRAGA, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri

21. marca nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del, ob 17. in 19. uri

22. in 23. marca japonski barvni CS film PIRAT, ob 17. in 19. uri

24. marca mehiški barvni film CRNI OREL, ob 17. in 19. uri

25. marca sovjetski barvni film PRED 300 LETI, ob 17. in 19. uri

26. decembra ameriški CS film CAST UPORNIKA, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

19. in 20. marca japonski barvni CS film PIRAT, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri

21. in 22. marca ameriški barvni CS film POMIRI SE, DRAGA, ob 18. in 20. uri

23. marca mehiški barvni film CRNI OREL, ob 18. in 20. uri

24. in 25. marca poljski film BOLECINE IN UPANJE, ob 18. in 20. uri

26. marca italij.-nemški film PROCES, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

19. marca francoski film SEJEM NAVIHANCEV

20. marca ameriški barvni film UPORNIK BREZ RAZLOGA

23. marca ameriški barvni CS film POMIRI SE, DRAGA

26. marca japonski barvni CS film PIRAT

Kino DOVJE

19. marca ameriški barvni film UPORNIK BREZ RAZLOGA

20. marca francoski film SEJEM NAVIHANCEV

24. marca ameriški barvni CS film POMIRI SE, DRAGA

26. marca poljski film BOLECINE IN UPANJE

Kino KOROŠKA BELA

19. marca poljski film BOLECINE IN UPANJE

20. marca ameriški barvni CS film SLADKA IRMA

21. marca japonski barvni CS film PIRAT

26. marca sovjetski barvni film PRED 300 LETI

Kino KRANJSKA GORA

19. marca ameriški barvni CS film SLADKA IRMA

20. marca poljski film BOLECINE IN UPANJE

24. marca japonski barvni CS film PIRAT

25. in 26. marca ameriški barvni CS film POMIRI SE, DRAGA

Prvenstveni zimski vzpon v severni steni Špika

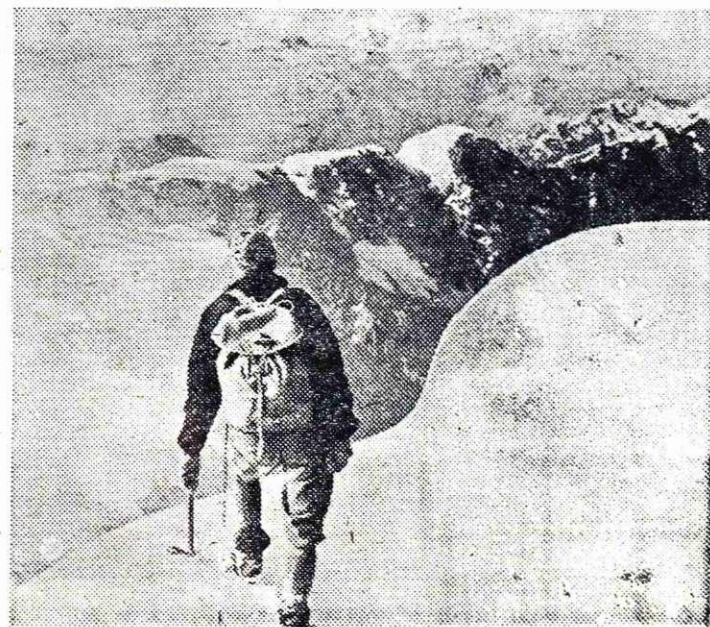
V dneh od 8. do 10. marca je uspelo štirim alpinistom iz Dresdena v popolnoma zimskih razmerah preplezati po 35 letih v treh dneh z dvema bivačkoma v steni skalaško smer v severni steni Špika. To je uspeh, ki kaže na izredno visoko raven vzhodnonemškega alpinizma. Skalaško smer v severni steni Špika so preplezali mladi alpinisti v okviru priprav za letošnjo poletno odpravo v gore Mongolije v Centralni Aziji.

Prvič sta v dneh od 18. do 21. avgusta 1931 preplezala to smer Pavla Jesihova in Jože Lipovec v štirih dneh s tremi bivački v steni; to je izredno težka smer, ki je še danes zelo trd oreh za plezalce ekstremiste — akrobate današnjega časa. Iz tega lahko vidimo, kako pomemben je uspeh vzhodnonemških alpinistov in jim k uspehu čestitamo.

Hkrati pa se vprašujemo, zakaj naši plezalci alpinisti hodijo po ovanele lovorike v tuje gore, če imajo doma dovolj možnosti za uveljavljanje. Mlade plezalce in alpiniste iz domačih društev

moramo naučiti ljubiti domače gore, za katere se v vedno večjem številu navdušujejo zahodno, predvsem pa vzhodno evropski alpinisti. Komaj razumljiva je ugotovitev, da vsako leto pošljamo v tuje gorske skupi-

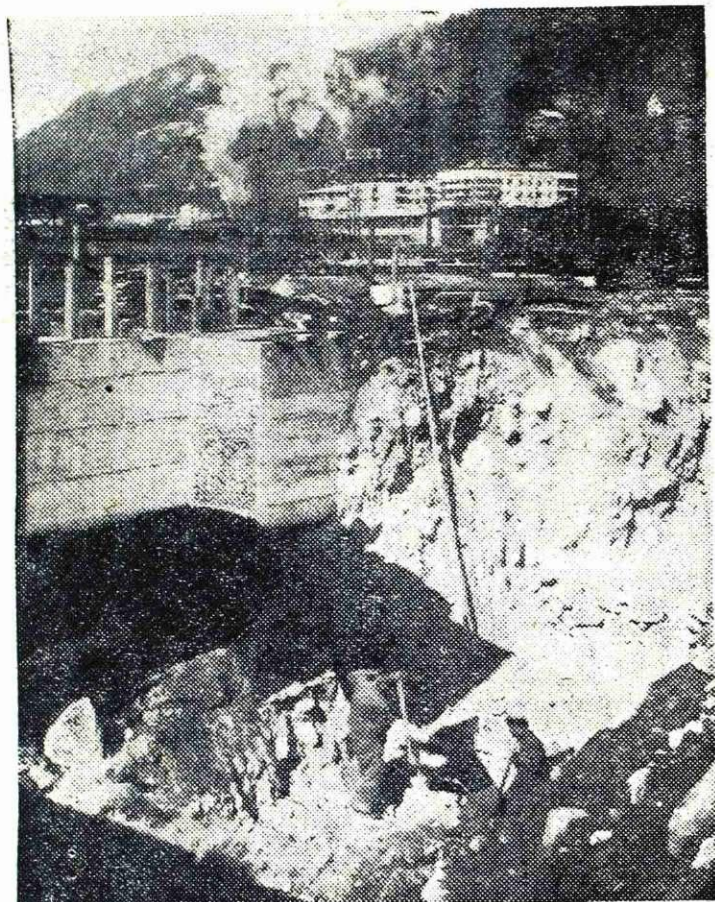
ne za drag denar po sto in več plezalcev, doma pa ne znamo braniti čast našega alpinizma in mirno dopuščamo, da nam tujci osvaja-jo prvenstvene smeri v naših svetovno znanih stenah. Žuro

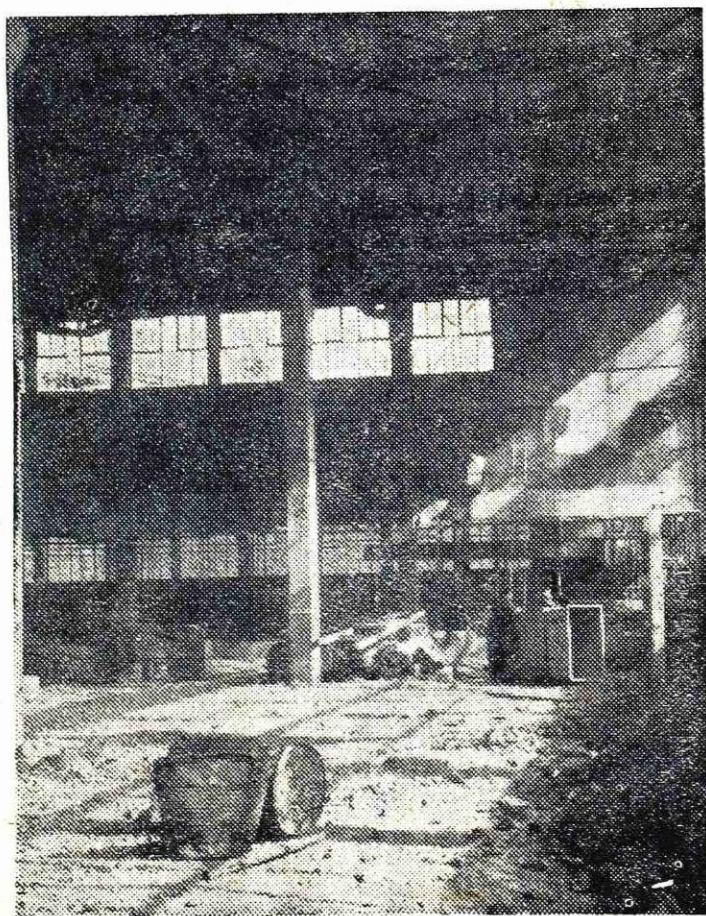
Domače alpiniste pošljamo v tuje gore, prvenstvene smeri v naših domačih gorah pa osvaja-jo tujci

Novice v besedi in sliki iz železarne

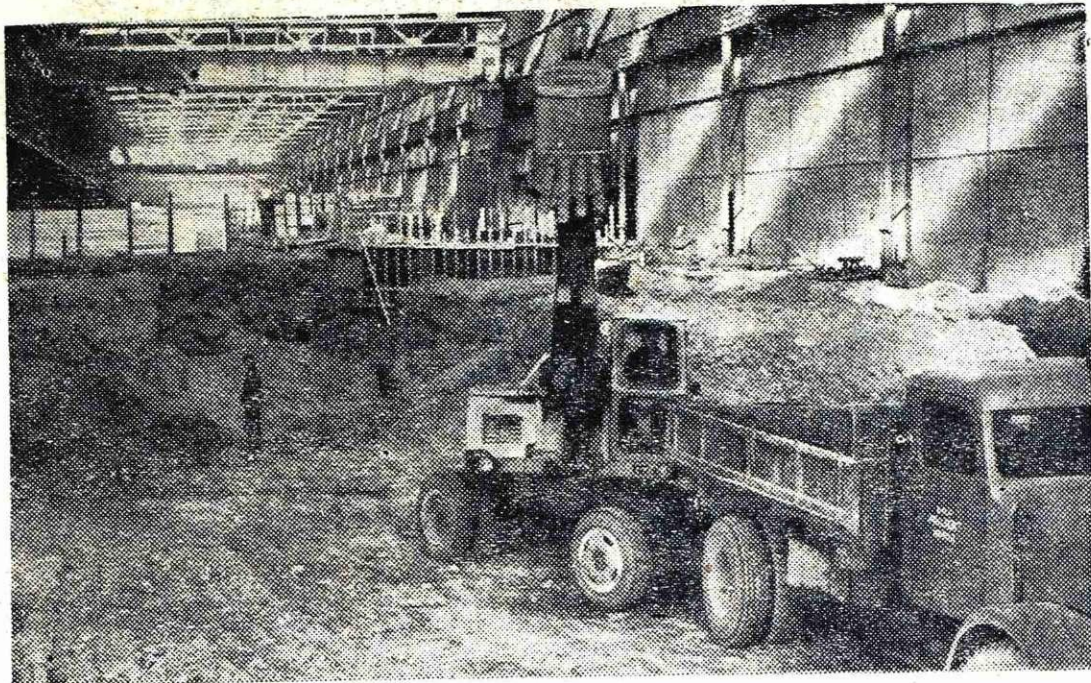
S fotografsko kamero
po gradbiščih novih
obratov naše železarne

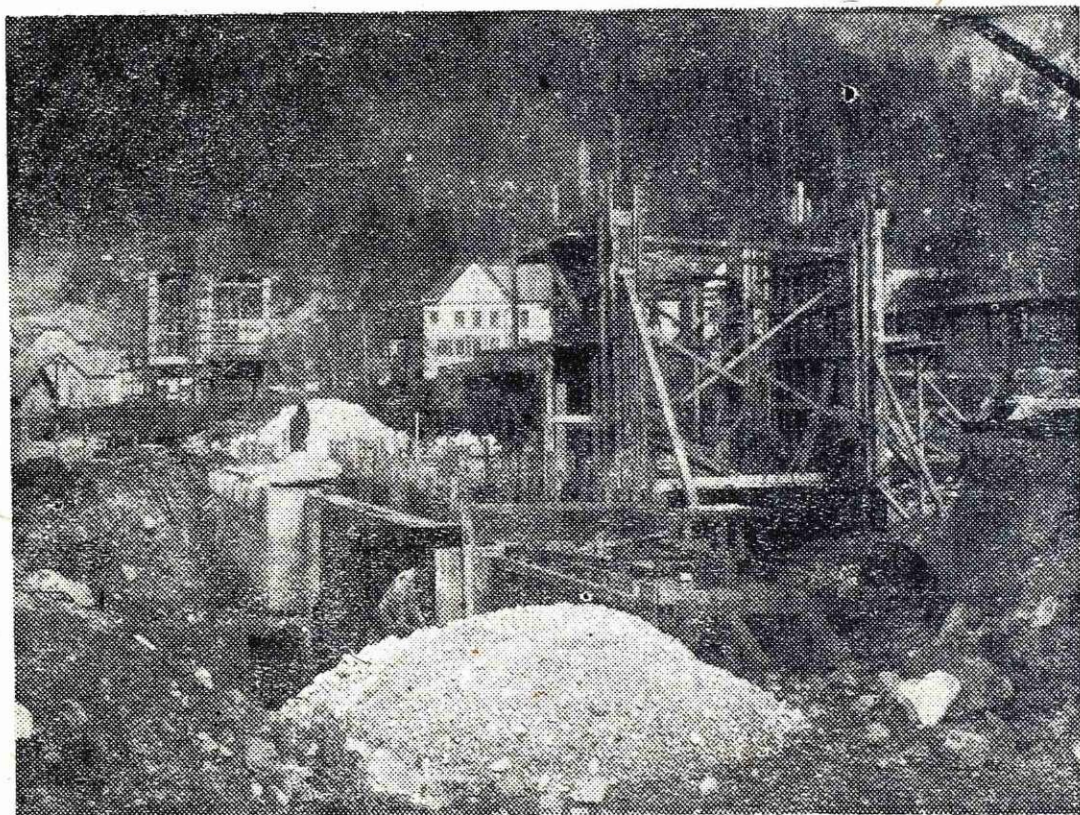
Izkop rova za transportni trak

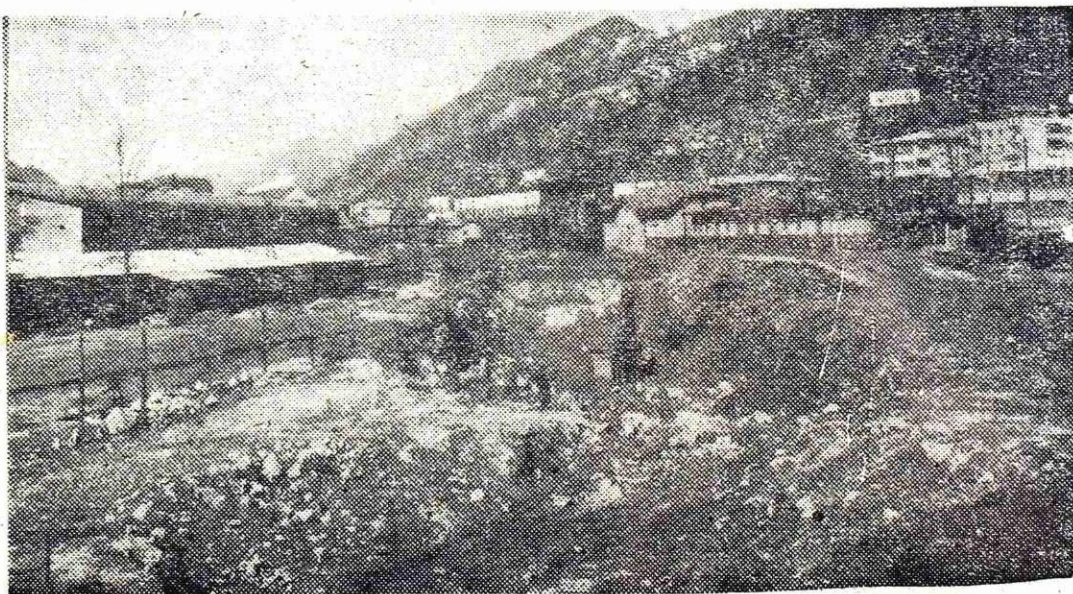
Že večkrat smo pisali o novi patentirnici. To je notranjost hale, ki čaka, da bodo zčeli betonirati temelje za nove strojne naprave

Zemeljska dela za novo žično valjarno v sklopu valjarne Bela hitro napredujejo, ker so mehanizirana

K novi aglomeraciji, ki bo zgrajena v Hrenovici spada tudi zračalna naprava za razkladanje vagonov, ki je dobro vidna tudi z glavne ceste

Kopanje stometrskega rova za skladišče koksa